

VINERI 5 SEPTEMBRIE 2003 • ANUL LIII NR. 36

FOAIA

FONDAT ÎN 1951 60 FORINȚI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

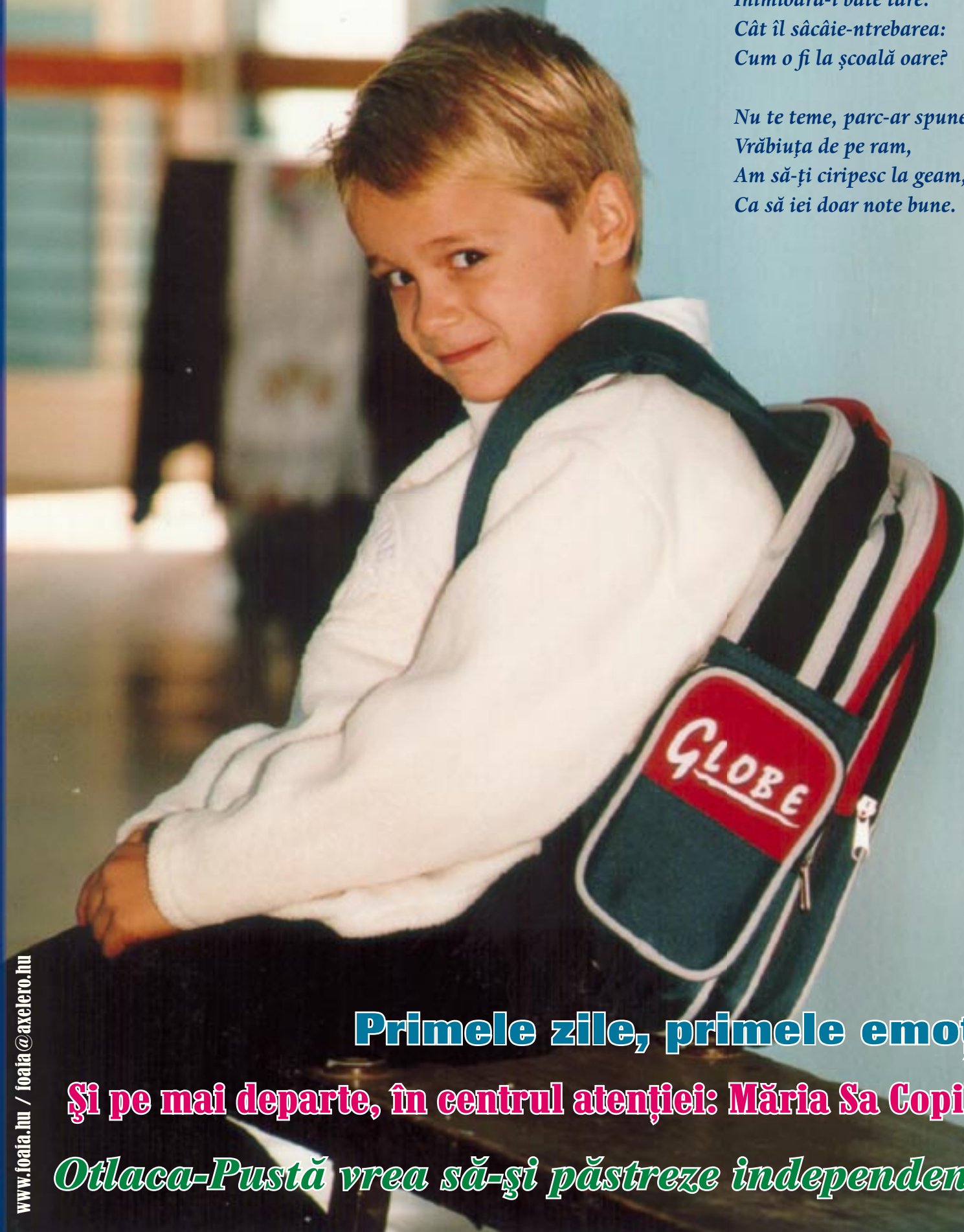
MARCELA PENEȘ

La școală

Sună clopoței toamnei,
Școala-i un buchet de flori,
Cerul scrie cu cerneală
Șiruri drepte de cocori.

Dumitrel duce ghiozdanul;
Inimioara-i bate tare.
Cât îl sâcâie-ntrebarea:
Cum o fi la școală oare?

Nu te teme, parc-ar spune
Vrăbiuța de pe ram,
Am să-ți ciripesc la geam,
Ca să iei doar note bune.

Primele zile, primele emoții

Și pe mai departe, în centrul atenției: Măria Sa Copilul

Otlaca-Pustă vrea să-și păstreze independența

CALENDAR ORTODOX

- 8 septembrie, luni – (†) **Nașterea Maicii Domnului** (Sfântă Măria Mică); Sf. Sever; Sf. Ruf și Rufian.
 9 septembrie, marți – Sfinții și Dreptii dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana; Cuv. Teofan Mărturisitorul.
 10 septembrie, miercuri – Sf. Mc. Minodora, Mitrodora și Nimfodora.
 11 septembrie, joi – Închinarea Sfintei Cruci; Cuv. Teodora din Alexandria; Cuv. Eufrosin.
 12 septembrie, vineri – Sf. Mc. Autonom, Macedonie și Teodul; Cuv. Daniil. (Odovania Praznicului Nașterii Maicii Domnului).
 13 septembrie, sâmbătă – Înnoirea Bisericii Învierii din Ierusalim; Sf. Sfințit Mc. Corneliu sutașul, Lucian și Leontie; † Sf. Cuv. Ioan de la Prislop. (Înainteprăznuirea Înălțării Sfintei Cruci)
 14 septembrie, duminică – (†) **Înălțarea Sfintei Cruci**. (Post) Duminica Înălțării Sfintei Cruci;.

Citatul săptămânii

„Nu-i nimic mai iute decât gândul, iar vorba poartă gândul dintr-un om în altul.”

Ioan Slavici (1848–1925)

AGENDĂ

8 septembrie

Nașterea Maicii Domnului sau Sfânta Marie Mică.
 1907 – s-a stins din viață, la Oradea, poetul și jurnalistul **Iosif Vulcan**.

9 septembrie

1828 – s-a născut scriitorul **Lev Nikolaevici Tolstoi**, unul dintre cei mai mari romancieri ai literaturii universale („Anna Karenina”, „Război și pace”).
 1861 – s-a născut **Agatha Bârsescu**, prima actriță româncă prezentă pe scenele teatrelor din Viena, apoi și din America.

1911 – a fost efectuată prima cursă poștală cu avionul în Europa.

10 septembrie

1709 – s-a născut poetul **Antioh Cantemir**, scriitor și diplomat, fiul lui Dimitrie Cantemir.

1868 – a început construirea Gării de Nord din București.
 1872 – a murit **Avram Iancu**, conducător al Revoluției Române de la 1848, din Transilvania.

11 septembrie

2001 – a fost declanșat cel mai dur atac terorist din istorie: la 8.48 (ora New York-ului), avioane de pasageri deturnate se prăbușesc la New York și Washington DC, făcând mii de victime, morți sau dispăruți; au fost distruse turnurile gemene din complexul comercial World Trade Center și o parte din clădirea Pentagonului, ce adăpostește Departamentul de Stat al Apărării și Statul Major General al Forțelor Armate ale SUA. Suspectul numărul unu în atentate a fost considerat Osama ben Laden, șeful organizației teroriste Al-Quida.

12 septembrie

1882 – s-a născut scriitorul **Ion Agârbiceanu**.
 1912 – s-a stins din viață **Zenobia Drăgan**, soția lui Ștefan Rusu, ctitorii bisericii ortodoxe din Otlaca-Pustă.
 1919 – s-a înființat **Universitatea din Cluj**. Primul rector a fost Sextil Pușcariu.

13 septembrie

1913 – a murit, într-un accident aviatic la Bănești-Câmpina, **Aurel Vlaicu**, pionier al aviației mondiale.

14 septembrie

1472 – Domnul Moldovei, Ștefan cel Mare s-a căsătorit cu **Maria de Mangop**.

1778 – s-a născut poetul **Costache Conachi**.
 1864 – s-a născut, la Arad, **Gheorghe Alexici**, care din 1897 a fost profesor la Universitatea din Budapesta, la catedra de limbă și literatură română.

1938 – s-a născut **Horia Bernea**, pictor, directorul Muzeului Țăranului Român.

1993 – a murit prozatorul **Geo Bogza**.

Hotărâre guvernamentală despre întemeierea „Fundației Publice Maghiaro-Române Gojdu”

Semnat de către premierul **Medgyessy Péter**, Guvernul de la Budapesta a adoptat recent Hotărârea guvernamentală nr. 2187/2003. (VIII.15), exprimându-și acordul cu întemeierea unei fundații publice, ca instituție păstrătoare a patrimoniului cultural european și a spiritului lui Emanuil Gojdu. Guvernul maghiar împuternicește ministrul de ex-

terne să facă propuneri Guvernului României pentru întemeierea „Fundației Publice Maghiaro-Române Gojdu”, precum să poarte tratative cu Bucureștiul, ca – în caz de acord al acestuia – să stabilească normele juridice privitoare la sarcinile de utilitate publică ale fundației gestionate în comun de cele două părți, la bugetul de funcționare și la

distribuirea cheltuielilor. Aceeași hotărâre guvernamentală însărcinează Ministerul de Externe și ministrul cancelariei primului ministru, ca în caz de succes al tratatelor, să înainteze spre Guvern o moțiune prin care să fie stabilite documentele de întemeiere, averea de constituire și bugetul anual al Fundației.

– an –

Ședințe de comisii la AȚRU

Vineri, 5 septembrie, la sediul AȚRU din Giula se vor ține două ședințe de comisii. Înainte de masă, de la ora 11.00, va avea loc ședința de lucru a Comisiei Financiare, condusă de președintele **Gavril Crișan**, în care se va dezbate darea de seamă a gospodăririi din prima jumătate a anului 2003 a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și va efectua va-

lorificarea propunerilor făcute în urma controlului Curții de Conturi (ÁSZ).

În aceeași zi, de la ora 13.00 își va ține ședința și Comisia Culturală, condusă de **Petru Selezan**. Sarcinile comisiei vor fi: finalizarea pregătirilor evenimentelor culturale din această toamnă și stabilirea programului Zilei Culturale a Românilor din Ungaria.

- va -

Portretul profesorului Petrușan la Televiziunea Maghiară

Profesorul universitar dr. **Gheorghe Petrușan** a fost șeful Catedrei de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin timp de două decenii și predă de 40 de ani la această instituție importantă în formarea intelectualilor români din Ungaria. La vârsta de 65 de ani s-a retras din postul de conducere însă nu a renunțat la predare și la alte activități publice. Profesorul Petrușan, de-a lungul activității sale bogate în realizări, a îndeplinit diferite funcții publice, s-a remarcat cu publicistica sa specifică din care nicodată n-a lipsit spiritul critic și cu activitatea sa de profesor universitar. Fiind autorul mai multor volume și a nenumăratelor articole în diferite publicații ro-

mânești și ungurești, dănsul a devenit o personalitate cunoscută și apreciată și de societatea majoritară. Televiziunea Maghiară va difuza portretul profesorului dr. Gheorghe Petrușan, pe data de 11 septembrie, în cadrul emisiunii Együtt, începând cu ora 14.00, pe programul 1 al Televiziunii Maghiare.

Șt. C.

Zi câmpenească la Vecherd

La data de 13 septembrie se va organiza „Ziua Culturală Bihoreană”, organizată de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, împreună cu Autogovernarea Românească din Vecherd. În cadrul programului cultural își vor da concursul trei formații folclorice: Echipa de dansuri populare „Körös” din Giula, formația Liceului Românesc și tinerii dansatori din Săcal. Tot în ziua aceasta va fi vernisată expoziția din cele mai frumoase icoane pe sticlă, pictate de participanții taberelor de creație din Jaca.

V. Cozma

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Și pe mai departe, în centrul atenției: Măria Sa Copilul

În ultima săptămână de vacanță, la 28 august, profesorii de română au fost invitați la o consfătuire de specialitate, găzduită de Liceul Românesc din Giula. Tema de discuție a fost dezbateră elementelor noi din Legea Învățământului, modificată de Parlament la 23 iunie a.c., respectiv discutarea noului sistem de bacalaureat și lansarea manualelor recent apărute.

În prima parte a întâlnirii, profesoara *Florica Santău*, expert în învățământul public, a prezentat câteva detalii din noua lege, care afectează și învățământul de minoritate, dar nu numai. Din această prelegere participanții au aflat că principiul legii pune în centrul atenției copilul, eliminând orice discriminare

sta școlară: copiii care până la data de 31 decembrie împlinesc șase ani pot fi înscriși la cererea părinților la școala generală și sunt obligați să învețe până la vârsta de 18 ani. În viitor se schimbă și structura învățământului. Astfel, clasele 1-2 înseamnă o perioadă introductivă, clasele 3-4 perioada de începători,

și dezvoltând aptitudinile acestuia. Acest principiu se manifestă prin discreția obligatorie a profesorului față de probleme delicate legate de copil sau prin faptul că elevul din cursul inferior nu poate fi repetent. Conform legii modificate, se schimbă și limita de vâr-

5-6 etapa de bază, 7-8 etapa de dezvoltare. Sistemul de apreciere a cunoștințelor, conform legii, are deja în vedere normele Uniunii Europene, introducând în cursul inferior și modul de apreciere orală. Deși legea aprobată în luna iunie a.c. va intra în vigoa-

re abia cu data de 1 septembrie 2004, iar anul școlar 2003/2004 este consacrat reviziei programei pedagogice, unele directive trebuie aplicate odată cu începutul acestui an școlar. De exemplu, fiecare școală trebuie să asigure un post de profesor la bibliotecă.

Ceea ce atinge învățământul de minoritate – care bineînțeles face parte din învățământul național – este că, începând cu intrarea în vigoare a acestui document, rolul autogovernărilor de minoritate va crește considerabil în susținerea acestor instituții. Un alt aspect important este posibilitatea asigurată de această lege pentru inițierea anului pregătitor în liceul de naționalitate. În cazul acesta, cei care se vor înscrie în anul pregătitor al liceului, în 40% dintre ore vor avea posibilitatea de a îmbogăți cunoștințele de limba română și în 25%

vor învăța informatică. Restul orelor va fi rezervat pentru păstrarea nivelului la alte discipline.

Despre importanța legii a vorbit apoi directoarea *Maria Gurzău Czeglédi*, continuând firul gândirii și explicând noul sistem de bacalaureat, care va fi aplicat începând din anul 2005. Liceenii vor avea posibilitatea să decidă dacă vor să

în limba română. Cerințele pentru examenul de grad mediu sunt aceleași cu nivelul mediu al bacalaureatului.

Tocmai din aceste motive este îmbucurător că traducerea în limba română a manualelor din unele discipline stau deja la dispoziția profesorilor. De exemplu, cartea tradusă de *Mihaela Bucin*, cu titlul

dea examen la nivel ridicat, care în cele mai multe instituții superioare va însemna și examenul de admitere pentru absolvenți. O altă posibilitate este examenul de maturitate la nivel mediu. Dar în acest caz, tinerii vor trebui să-și dovedească cunoștințele lor și în cadrul examenului de admitere. Deci, miza bacalaureatului crește considerabil, chiar dacă din limbă străină și informatică fiecare va trebui să dea examen de admitere. Cei care vor să obțină examen de limbă la grad superior odată cu examenul de bacalaureat, trebuie să aleagă nivelul ridicat din limba și literatura română, din alte două materii din care vor răspunde tot

„Abilități practice”, respectiv manualul și caietul de lucrări „Cunoștințe despre natură” tradusă de *Mărta Lőrincz* și revizuită de *Mihaela Bucin*. Și profesorii de română se pot bucura de un manual nou, deoarece „manualele din România nu se pot prelua, fiindcă și bilingvismul are limite” – și-a exprimat părerea *Maria Gurzău Czeglédi*. Autorii acestui nou manual și caiet de lucrări, lansat de data aceasta cu titlul „Limba română” sunt *Mihaela Bucin* și *Florica Santău*. Este vorba despre un manual care poate fi folosit în clasa a 6-a și, în primul rând, în școlile unde nivelul de cunoștință a limbii române este redus.

Victoria Cozma

Năstase este nemulțumit de activitatea ambasadelor române

Ambasadele ale căror costuri de funcționare sunt mai mari decât schimburile economice cu statul în care funcționează ar putea fi închise, a anunțat marți, la 2 septembrie, premierul *Adrian Năstase*. „Trebuie să urmărim randamentul economic al misiunilor diplomatice. Nu putem lăsa un fel de institute balneare în con-

dițiile în care schimburile economice anuale reprezintă mai puțin decât cheltuielile cu ambasada”, a declarat primul-ministru în cadrul festivității depunerii jurământului de către consulii României, care a avut loc marți la Palatul Victoria. Șeful Executivului român a precizat că dezvoltarea unor legături economice solide

reprezintă un criteriu de performanță în activitatea ambasadelor. *Adrian Năstase* a precizat că România nu poate avea ambasade în toate zonele lumii, dar se va concentra pe întărirea prezenței diplomatice în regiunile de interes, menționând în acest sens Uniunea Europeană.

ROMPRES

182 de zile de învățătură

Anul școlar 2003/2004 a început la 1 septembrie și se va încheia la 15 iunie 2004, în zi de marți. Această perioadă va cuprinde 182 de zile de curs. Absolvenții școlilor medii vor umbra la școală doar până la data de 6 mai 2004, în restul anului școlar aflându-se în sesiunea de bacalaureat. Prima jumătate a anului școlar se va încheia la 23 ianuarie 2004, iar elevii și

părinții vor afla notele primului semestru până la 30 ianuarie. În anul școlar abia început, elevii vor beneficia de trei vacanțe mai scurte. Vacanța de toamnă va dura o săptămână, între datele de 20 și 26 octombrie, cea de iarnă va cuprinde sărbătorile de iarnă, elevii primind scutire între 22 decembrie 2003 și 4 ianuarie 2004, iar vacanța de primăvară se prevede în perioada 8 și 13

aprilie. Absolvenții școlilor medii de naționalitate vor scrie prima lucrare de bacalaureat la 7 mai 2004, iar restul examenelor în scris se vor desfășura de la data de 10 mai. Cei care vor da bacalaureat și examen de admitere în scris în comun vor fi supuși verificărilor în zilele de 17-18-19 mai 2004. Bacalaureatul oral se va ține în perioada 9-22 iunie.

Șt. C.

De peste un deceniu înfrățire Apateu-Vaşcău

Încă în anul 1991 s-a semnat protocolul de localități înfrățite dintre comunele Apateu, din Bihor-Ungaria și localitatea Vașcău, din Bihorul românesc. În cursul celor 12 ani au intervenit schimbări repetate atât în aparatul administrativ al localităților, cât și în rândul consilierilor comunali. În acest sens, noua conducere din Apateu dovedește o atitudine schimbată în acest sens, prin care edificarea continuă a acestor legături părea, la un moment dat, periclitată. Totuși, în urma unor fonduri obținute prin concurs puteau fi asigurate posibilități suplimentare. Dar și Autogovernarea Minoritară Românească sprijină inițiativele cu ajutorul cărora aceste legături pot fi întreținute și în continuare, mai ales prin vizite reciproce. La o întâlnire din primăvară, primarii celor două localități au decis ca vizitele din acest an să aibă caracter nou, întâlnirea din Vașcău urmând să fie ținută în aer liber.

Prin urmare, recent, o cursă specială a dus un grup de apateni la Vașcău, gru-

pul oprindu-se într-o vale pitorească în apropiere de Arieșeni. Mai întâi, discuțiile s-au purtat mai ales prin intermediul părintelui *Origen Sabău* și al lui *Ioan Blaga*, președintele autogovernării românești. Cu timpul, atmosfera s-a degajat și toată lumea și-a găsit partener de discuție, reanimându-se vechi cunoștințe de limbă aproape uitate. Un alt element nou al recente întâlniri a fost gătitul în ceaun. În două vase mari a clocotit „popricașul” apatenilor și tocănița celor din Vașcău, toate bunătățile fiind consumate cu poftă bună și în veselie. În timp ce mâncarea se gătea, apatenii s-au plimbat pe dealurile din apropiere, descoperind frumusețea peisajului de munte.

Timpul a trecut în zbor, pe neobservate s-a înserat. La despărțire, *Ioan Blaga* a mulțumit primarului *Vasile Iacob* și notarului *Sabin Moș* ospitalitatea și atmosfera plăcută. În anul viitor, prietenii din Vașcău vor fi așteptați cu aceeași ospitalitate la Apateu.

J. V.

Concurs despre vremuri trecute

Fundația „Pentru Cultura Română din Ungaria” publică un concurs pe tema Revoluției de la 1848-49, intitulat „Din vremuri trecute...”. Se poate concura în două domenii: cu o lucrare de istorie locală legată de evenimentele revoluției de la 1848-49 (evenimente istorice, biografia unei personalități locale, descrierea tradițiilor populare legate de acest eveniment – povești, legende, cântece) și cu diferite obiecte, fotografii, vestigii materiale de la mijlocul secolului al XIX-lea. Lucrarea poate fi de maximum 5 pagini și trebuie să fie scrisă în limba ro-

mână. Înscrierile se pot face la două categorii: I – tineri până la 18 ani, II – adulți. Termenul înscrierii la concurs este 24 septembrie 2003. La toate categoriile se vor oferi premii în bani: locul I – 15.000 de forinți, locul II – 10.000 de forinți și locul III – 5.000 de forinți.

Concursurile trebuie înaintate pe adresa: Fundația „Pentru Cultura Română din Ungaria”, 5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8. Informații suplimentare se pot obține la telefonul 06-30/2283-250.

Curatoriul Fundației

**Prima pagină web
despre românii din Ungaria**
Informații, știri, adrese, date utile

Internet: www.romanul.hu
E-mail: uniunea@romanul.hu
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
Editura NOI

Sprijin bugetar pentru primăriile cu școală și grădiniță românească

Ministerul Învățământului de la Budapesta a rezervat în acest an primăriilor cu grădiniță sau școală pentru minorități 340 de milioane de forinți pentru subvenții bugetare suplimentare. Din aceste surse s-au putut solicita bani în primăvară, printr-un concurs. Fondul special a fost creat cu trei ani în urmă, după ce Autogovernarea Orașului Aletea a declarat că va desființa școala românească din localitate, pentru că – datorită numărului relativ mic al elevilor – subvențiile normative de stat, asigurate în funcție de numărul copiilor de la școală – nu garantează acoperirea cheltuielilor întreținerii școlii de naționalitate. Redăm mai jos tabelul subvențiilor suplimentare obținute în ultimii ani de primăriile din diferitele localități cu școală sau grădiniță cu ocupații și în limba română.

Localitatea	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Școală generală/forinți				
Aletea	9 034 000	9 200 000	4 800 000	16 000 000
Bătania	8 927 000	9 200 000	6 800 000	10 000 000
Bedeu	7 022 000	4 700 000	4 800 000	7 500 000
Chitighaz	5 304 000	5 000 000	4 800 000	6 000 000
Micherechi	15 146 000	3 000 000	4 800 000	0
Apateu	1 053 000	1 786 000	1 000 000	1 050 000
Cenadul Ung.	0	0	0	1 300 000
Otlaca Pustă	3 826 000	665 000	400 000	500 000
Săcal	5 337 000	1 900 000	1 000 000	1 200 000
Grădiniță/forinți				
Aletea	2 629 000	836 000	0	0
Apateu	416 000	627 000	300 000	300 000
Bătania	0	500 000	200 000	300 000
Bedeu	0	0	0	300 000
Chitighaz	0	0	0	1 300 000
Giula	0	646 000	400 000	350 000
Otlaca Pustă	0	0	0	300 000
Săcal	0	0	0	350 000
Total	59 124 000	38 060 000	29 500 000	46 750 000

De remarcat că în acest an a fost refuzat concursul Școlii Generale și Liceului Românesc din Giula, precum cerea Școlii Românești din Micherechi pe motivul că aceste școli primesc de la stat, după numărului relativ mare al copiilor, o subvenție superioară celorlalte instituții. Nu a primit subvenție suplimentară pe această cale Primăria din Aletea pentru grădinița la care se predă și limba română, deoarece numărul copiilor care învață această limbă depășește proporția de 90%. A obținut în schimb o subvenție considerabilă Primăria din Chitighaz pentru sprijinirea bugetară a grădiniței din localitate, cu toate că în vară s-au făcut aici restructurări serioase, motivate cu lipsa de fonduri. La acordarea subvenției suplimentare pentru școli, au fost privilegiate concursurile instituțiilor bilingve (școlile din capul tabelului de mai sus), deși pentru nici una dintre acestea nu se asigură acoperirea 100% a întreținerii școlii de naționalitate din fondul de stat.

Șt. Frățean

O nouă societate de prietenie româno-maghiară

În urma tradițiilor moștenite de la Kodály Zoltán și Petru Groza, înaintașii și președinții fostei Societăți Româno-Maghiare, Casa Națiunilor, Uniunea Societăților de Prietenie dintre Națiuni reorganizează un nou forum al „diplomației popula-

re” ale zilelor noastre, Societatea de Prietenie Româno-Maghiară.

Ședința de înființare a Adunării Generale va avea loc la Casa Națiunilor (Budapesta, str. Bajza nr. 54, etaj I), în data de 5 septembrie 2003, vineri, de la ora 15.00.

Otlaca-Pustă vrea să-și păstreze independența

Ultima lună a verii asigură multe ocazii de sărbătoare atât pentru localitățile populate de maghiari, cât și pentru comunitățile în care locuiesc minorități naționale. Fără nici o îndoială, la Otlaca-Pustă data de 20 august a adus mare veselie când consătenii, români și maghiari, au sărbătorit satul lor care de 75 de ani se numește așa. Despre această sărbătoare frumoasă și despre actualitățile din satul bichișean cu 470 de suflete am vorbit cu primarul comunei, domnul Szabó Miklós.

– Începând cu data de 1 ianuarie 1928, comuna noastră poartă numele de Otlaca-Pustă. Consiliul local a considerat că ar fi bine să organizăm cu acest prilej ziua satului, unde cu toții ne putem bucura și distra. Deși numărul locuitorilor este foarte mic, conform datelor din 2003 suntem doar 470, pot să spun cu mândrie că infrastructura satului nostru se dezvoltă. Ba mai mult, avem norocul că nu aparținem de un notariat comun ca celelalte sate unde sunt mai puțini de 500 de suflete. Din anul 1990 suntem într-adevăr o autogovernare independentă, fapt la care a contribuit în mare măsură și particularitatea comunei, deci că Otlaca-Pustă e un sat românesc.

– Ce program ați oferit consătenilor la ziua satului?

– Elevii școlii au pregătit un program folcloric. A mai evoluat pe scenă și formația de muzică ușoară „Melody”. Programul s-a încheiat cu un foc de artificii și un bal în aer liber. În această frumoasă zi au fost alături de noi nu numai consătenii noștri, ci și foarte mulți fii ai satului, care au părăsit mai demult localitatea. Toți au fost de părerea că focul de artificii din Otlaca-Pustă a fost mai frumos chiar decât cel din Budapesta. De asemenea, manifestarea noastră a fost onorată și de Karsai József, de-

putat al circumscripției noastre electorale în Parlamentul Ungariei.

– Dacă știu bine, această zi a rezervat și o altă surpriză...

– Într-adevăr, surpriza a

După reușita primei ediții, am crezut de bine ca pentru această sărbătoare să redactăm și acest volum.

În timp ce domnul primar îmi vorbește cu mare entuziasm despre carte și cu stimă și respect despre autor, îmi dă diferite explicații la ceea ce se poate citi în pagini.

– De asemenea, este foarte îmbucurător faptul ca acest volum, care a fost scos din fondul autogovernării, prin intermediul angajaților primăriei a ajuns pe gratis în

însemnat lansarea celei de-a doua ediții a monografiei satului nostru, al cărei autor este și de data aceasta profesorul în pensie Patai János. Tot el a elaborat drapelul și stema satului nostru. Noua monografie, dacă se poate, este și mai frumoasă, și mai amplă decât prima ediție lansată în 2000. Această carte de aproape 200 de pagini se ocupă de trecutul și, firește, prezentul satului. Tocmai fiindcă domnul profesor nu este originar din satul nostru, meritul lui este și mai mare și cu toții trebuie să fim recunoscători pentru munca lui de cercetare. Ba mai mult, chiar și ideea a fost a dânsului.

fiecare casă din satului nostru – a continuat firul gândirii Szabó Miklós.

– Acum, la sfârșitul verii, care e situația actuală la Primărie?

– Deși autogovernarea noastră este lipsită de fonduri, noi încercăm să facem tot posibilul ca Otlaca-Pustă să se dezvolte în continuare, să putem susține instituțiile noastre și, după cum am mai spus la început, încercăm să ne păstrăm independența. Acum și noi ne pregătim pentru noul an școlar și pot declara cu mândrie că pentru elevii școlii și în anul acesta cărțile vor fi asigurate gratuit.

V. Cozma

Familia, o instituție creată și binecuvântată de Dumnezeu

Încă de la început, intenția lui Dumnezeu a fost ca omul să nu fie singur, ci să aibă în jurul lui ființe care să fie asemenea lui, să aibă aceleași sentimente și năzuințe. Dumnezeu a dat omului o familie, având la bază principiul unității și dragostei care derivă din El. Diavolul a fost de la început și continuă să fie și astăzi încă cel mai aprig dușman al familiei. Și ca rezultat al acestui lucru sunt astăzi atâtea familii destrămate, distruse de forța diavolului.

Un mod de a păstra familia integră este acela de a prezenta membrii familiei înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu poate binecuvânta unitatea dintre soț și soție și în același timp copii care sunt niște daruri din partea lui Dumnezeu pentru adevăratele familii creștine.

Conștienți fiind de faptul că Dumnezeu este cel ce binecuvântază copiii, în data de 17 august 2003, soții Magdalena și Ilie Puha au adus pe cel de-al șaptelea lor copil la binecuvântare. Ca atare, serviciul divin din Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi, din după-masa zilei amintite, a decurs într-o atmosferă sărbătorească.

Copiii din biserică au pregătit un poem dedicat actului de binecuvântare, iar în

urma ultimei strofe din poem, toți copiii, în frunte cu cei mai mari copii ai familiei Puha s-au îndreptat cu câte o floare în mână spre David Robert și mama lui, Magdi, oferind-o ca dar mamei.

Grupul de surori al bisericii și frații Vid din Peșterea (Bihor) au dat slavă Domnului cu cântări despre mamă, despre copii și despre relațiile dintre aceștia și

Dumnezeu. Actul de binecuvântare a fost proclamat de fr. păstor David Mărgăian și de subsemnatul diacon.

Cuvântul Domnului a mai fost vestit și de fratele Adi Mihaela din Arad. Această zi de sărbătoare a Bisericii Penticostale „Betel” cred că va rămâne în memoria multora dintre cei ce au fost prezenți în această zi la casa Domnului.

Viorel Bogdan

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cereri de rugăciune ale lunii septembrie

Să ne rugăm ca...

– și la începutul acestui an școlar Dumnezeu să-i binecuvânteze pe copiii noștri cu capacități proaspete de a învăța, cu mult curaj. Dumnezeu să păzească atât trupurile, cât și sufletele de diferite influențe negative. Dar ne îndreptăm rugăciunile și pentru profesorii și toate cadrele didactice din școli și grădinițe, căci ei sunt cei ce în timpul săptămânii petrec cel mai mult timp cu copiii noștri. Să ne rugăm ca Dumnezeu să-i binecuvânteze, să le dea multă răbdare, multă sănătate și energie.

– Să-i mulțumim Domnului de data aceasta pentru posibilitatea pe care ne-a asigurat-o să scriem în paginile acestui săptămânal, prin care Cuvântul și Numele Domnului să fie vestit. Să-i mulțumim pentru toți cei ce lucrează la această revistă și să ne rugăm ca El să binecuvânteze și să răsplătească munca aceasta.

– Să ne rugăm pentru cei înălțați în dregătorii, căci de ei depinde viața noastră. Veniți să ne rugăm pentru președintele țării noastre, pentru prim-ministru, membrii guvernului, deputați parlamentari, reprezentanți pe plan local, pentru primarul din comuna noastră. Bine-nțeles, cei ce citește acest îndemn și locuiesc în altă parte sunt îndemnați să se roage pentru conducerea lor locală. Dorința noastră este ca toți să stea cu fruntea ridicată și înaintea lui Dumnezeu, și înaintea oamenilor.

Biserica Penticostală nr. 1. din Micherechi

Să ne rugăm pentru...

– ca procesul de creștere spirituală să devină o realitate a vieții spirituale a fiecărui membru din bisericile noastre,

– ca puterea Duhului Sfânt să fie prezentă în vestirea Evangheliei în rugăciune

și în toate lucrările spirituale din biserică,

– ca membrii Bisericii noastre să iubească Casa Domnului, iar drumul spre aceasta să se facă cu bucurie, conform Ps 122. v1.

Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi

Să ne rugăm pentru...

– conferința pastorală pe țară a pastorilor baptiști.

– elevi și studenți care din toamnă încep noul an școlar.

– educatoarele din grădinițe, învățători, profesori credincioși, ca ei toți să-și îndeplinească datoria atât pe plan profesional, cât și spiritual, prin exemplul oferit de credincioșia lor.

– o deșteptare spirituală în bisericile noastre, ca Dumnezeu să ne înmulească.

– Bolnavii Bisericii noștri și pentru vârstnicii din casele de bătrâni.

Biserica baptistă din Chitighaz

Patruzeci de ani de la încheierea legământului

„Aduceți-vă aminte totdeauna de legământul Său; de făgăduințele Lui...” (1. CRON. 16:15)

În fața întregii Biserici Baptiste din Chitighaz, două surori, Maria Ciobanu născută Bandula și Maria Cioca născută Șipoș au mărturisit credințioșia lor prin harul lui Dumnezeu în urmă cu patruzeci de ani, când au încheiat legământ în apa botezului cu Mântuitorul lor. Atmosfera amintirii ne-a umplut pe toți cu duh de mulțumire și recunoștință față de Dumnezeu cel Atotputernic.

Mai întâi sora Maria Ciobanu ne-a călăuzit înapoi la acele momente când împreună cu mama ei și cu încă cinci suflete au stat pe „malul apei de botez”. Ne-a împărtășit ce bucurie a fost în inima ei când, împreună mama și fiica, au pornit pe urmele lui Cristos. De atunci, mama, cea mai scumpă din viața ei, a trecut din acest pământ la țărurile cele veșnice. Însă credința și nădejdea ei a rămas neclintită, exprimată prin Psalmul 73 versetul 26: „Carnea și inima pot să mi se prăpădească: fiindcă Dumnezeu va fi pururea stânca inimii mele și partea mea de moștenire”. Sora Ciobanu (Bandula) a recunoscut că acești 40 de ani nu au fost tot timpul ani senini, fără nori și încercări, dar Dumnezeu și Cuvântul Său a fost călăuză ei și nu au lăsat-o să răătăcească în această lume deșartă. În viitor, ea vrea să rămână credincioasă, dar să devină mai desăvârșită, umblând pe calea Domnului, cum a și subliniat prin versetele de la Romani 8:38–39, „Căci sunt bine încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrările de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nici o altă făptu-

ră, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Cristos, Domnul nostru.”

Mărturia sorei a fost încheiată cu o poezie intitulată „Îți este de ajuns”, de Ioan Macovei.

Sora Cioca (Șipoș) a vorbit la fel cu inimă înflăcărată și cu recunoștință despre momentele acele solemne ale legământului. Vara anului 1963, mai ales ziua de 25 august, a fost o piatră de hotar, de unde viața ei a primit valoarea veșnică. De atunci Dumnezeu a mai binecuvântat-o cu un soț credincios și slujitor, fratele dr. Ștefan Cioca, presbiter, și cu doi copii și trei nepoți. Și azi este plină de bucuria sfântă și de harul Lui Ceresc pe acest pământ. „Eu și casa mea vom sluji Domnului” (Iosua 24:15) – a citat sora din Biblie. Dânsa, în timpul anilor de credincioșie, s-a convins din propria experiență, cât de bine este a umbla cu Domnul Isus Cristos, de a sluji Lui și oamenilor. Și prin activitatea de toate zilele i-a dat posibilitatea de a ajuta, de a-i vindeca pe oameni prin serviciile lor. Faptele Apostolilor cap. 20 ultima parte a versetului 35 ne spune: „Este mai ferice să dai decât să primești”.

Acordul acestor momente de aducere aminte a fost însumat printr-o cântare intitulată „O, scumpă zi”:

„O, scumpă zi, o, scumpă zi / Când în inimă L-am primit / Pe Salvatorul meu iubit, / Care pe cruce-a suferit. (Cor.) / O, scumpă zi, O, scumpă zi, / Când mi-a spălat al meu păcat, / Pe Golgota, Izvorul sfânt, / Eu mântuirea am primit, / Aleluia, scumpă zi, O, scumpă zi, / Când Isus șterse-al meu păcat.”

Vasile Bodiș

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc

ora 9.30 și 14.00 – serviciu divin

Chitighaz

ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Micherechi

ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

0 mănăstire din negura vremii...

După o veche tradiție, mănăstirea a luat ființă în urma descoperirii unei icoane a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus. Tradiția ne istorisește cum un taur din turma unui păstor, scormonind a scos cu coarnele dintr-o movilă de pământ Icoana „făcătoare de minuni” a Maicii Domnului, pe acel loc credincioșii construind o bisericuță unde s-a păstrat icoana, acesta fiind doar începutul mănăstirii.

Cercetările arheologice făcute în anul 1976 au descoperit în incinta mănăstirii mai multe vestigii, care dovedesc existența unei așezări monahale pe acest loc încă de la începutul mileniului II. Denumirea de Hodoș vine de la cuvântul slav „hudus”, care înseamnă: sărbătoresc, maiestos. Tradiția precizează că Hodoș ar fi fost numele taurului, care a descoperit icoana Maicii Domnului. Denumirea de Bodrog vrea să desemneze locul ei printre ape, denumiri pe care le au și cele două sate: Bodrogu Vechi și Bodrogu Nou.

Prima atestare documentară cunoscută există din anul 1177, într-o diplomă dată de regele Béla al III-lea, în care Mănăstirea Hodoș-Bodrog este menționată ca având proprietate, fiind nominalizată și vecinii pe care-i avea atunci; dar vechimea ei este cu mult mai mare, după cum afirmă și unii istorici locali, cum ar fi Ladislau Nagy de Peretsenyi, prietenul lui Gheorghe Șincai, care spune că în Mănăstirea Hodoșului au locuit, pe vremea ducelui Ahtum, la începutul sec. XI, călugări „greci” de rit răsăritean.

Într-un alt document din 1216, Mănăstirea Hodoș-Bodrog, sub numele de „Mănăstirea Ciala” este menționată în rândul altor mănăstiri de rit răsăritean, aparținând de sistemul

monastic teodosian cu centrul la Ierusalim.

Ținând cont de cercetările arheologice și de părerea unor istorici, actuala biserică a mănăstirii, construită în stilul triconc bizantin, datează din a doua jumătate a sec. XIV, fiind contemporană cu unele mănăstiri din Tara Românească – Vodița, Tismana, Cozia, precum și cu cea de la Prislopul de Hațeg, cu care se aseamănă din punct de vedere arhitectonic.

În anul 1651, episcopul Sofronie de Lipova și Giula își mută temporar reședința la Mănăstirea Hodoș-Bodrog. În 26 decembrie aceluiași an, pleacă la Moscova, unde îl înduplecă pe marele cneaz să-i acorde un modest ajutor de 35 ruble și 20 de cărți pentru slujbă. Ceea ce este demn de amintit este motivarea pe care o face episcopul Sofronie în cererea către marele cneaz, scriind că mănăstirea Hodoș-Bodrog este „în mijlocul turcilor” fiind învechită, cu toate zidurile mănăstirești și bisericеști.

Mănăstirea Hodoș-Bodrog a îndurat multe vicile în timpul secolelor, după instaurarea regimului comunist în România ajungând într-o situație jalnică: din 1959, mănăstirii nu i s-a mai dat posibilitatea de a primi călugări, iar cei care au fost până la acea dată, au fost izgoniți din mănăstire, rămânând doar trei schivnici. Această situație a ținut până în 1962, când a venit la cârma Episcopiei Aradului actualul patriarh Teoctist Arăpașu, care, prin abilitatea care-l caracterizează, a reușit să reactiveze mănăstirea.

Mănăstirea își dobândește autonomia în 1977. Din 1991, conducătorul mănăstirii este Arhimandritul Nestor Iovan, sub care Mănăstirea Hodoș-Bodrog continuă să înflorească.

Două zile în post și rugăciuni la Hodoș-Bodrog

Mănăstirea Hodoș-Bodrog este cea mai veche așezare monastică din România, cu viață monahală neîntreruptă. Acest locaș de rugăciuni, cu istoria ei milenară, a adus o contribuție deosebită la păstrarea și întărirea credinței strămoșești.

Această mănăstire din județul Arad, care se găsește la circa 100 de kilometri de orașul Giula, se leagă prin numeroase forme și de credincioșii ortodocși români din Ungaria. Recent am aflat că, de câțiva ani încoace, un mic grup de credincioși din Chitighaz participă cu regularitate la procesiunile de întâmpinare a Praznicului Maicii Domnului, din zilele de 14-15 august.

— Îmi amintesc de mic copil, că preoții noștri Ioan Borza și Petru Mișcuția, mergeau regulat cu credincioșii din satul nostru la Mănăstirea Hodoș-Bodrog — ne povestește Petru Selejan. — Și eu am fost o dată cu ei, împreună cu tatăl meu. De acest lucru mi-am amintit doar cu câțiva ani în urmă, când am vrut să-i fac mamei mele, care se numește Maria, o surpriză de ziua ei onomastică. Deci, cu cinci ani în urmă am fost pentru prima dată la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, și de atunci în fiecare vară, de Sfânta Maria Mare, ne ducem când mai mulți, când mai puțini. Prima dată am fost doar noi, familia, cu niște cunoscuți, cu o singură mașină. În anul trecut, de exemplu, am fost 15 persoane, acum iar am fost mai puțini, doar 9.

— Ce se întâmplă, de fapt, la această sărbătoare în Mănăstirea Hodoș-Bodrog? Știm că foarte mulți pelerini iau în această perioadă calea Bodrogului...

stând la cele 14 stații, simbolizând suferințele lui Iisus până pe Golgota. În cursul acestei procesiuni se citește din Evanghelii și se rostesc predici. „Drumul Crucii” duce până la marginea satului, unde se ține o mare petrecere, deoarece se ține ruga satului, „chervaiul” cum se zice la noi.

— Cred că se adună multă lume acolo. Cum își petrec oamenii timpul?

— Cred că am fost vreo două mii de credincioși, oricum foarte-foarte mulți. Toată lumea care participă la această sărbătoare a hrămului mănăstirii, petrece două zile și o noapte în post și rugăciuni. După „Drumul Crucii”, seara pe la ora 10.00 s-au citit cele 12 Evanghelii, la miezul nopții iar s-a ținut slujbă, maslu, rugăciuni. Asta se face toată noaptea. Apoi, diminea-

cunoștințe pe acolo, ne-am cunoscut în cursul anilor cu alți credincioși din Chișineu Criș, Arad sau Sântana. De la ora 15.00 s-a ținut slujba Sfântului Maslu, la care a participat și Prea Sfințitul Timotei, Episcopul Aradului, alături de alți 15-16 preoți. După asta a urmat procesiunea „Drumul Crucii”,

ta de la ora 8.00 până la 12.00 se săvârșește Sfânta Liturghie, cu aceasta terminându-se festivitatea, după care toată lumea o ia spre casă, bineînțeles cu gândul că se va întoarce aici și peste un an. Aceste două zile te încarcă de har și pace, de dragoste creștinească.

Eva Iova

Întrebări interesante – răspunsuri în ordinea alfabetică

1. Cum se numește citadela orașelor din Grecia antică?
Acropolis
2. Actriță franceză născută în anul 1934, cu numele original Camille Javal. Cine e?
Bardot (Brigitte Bardot)
3. De la cine se trage sentința „Et tu mi fili Brute?” și „Veni, vidi, vici?”
Caesar (Caius Iulius Caesar)
4. Filozof, matematician francez, creatorul raționalismului, cu concluzia: „Cogito ergo sum”. Cine e?
Descartes (René Descartes, 1596–1650)
5. Ce limbă artificială a alcătuit Ludwig Zamenhof în anul 1887?
Esperanto (Publicația a apărut sub pseudonimul Dr-o Esperanto)
6. Cine a fost fizicianul german care a inventat scara temperaturii în sec. XVIII?
Fahrenheit
7. Cine a fost primul om în cosmos?
Gagarin (Iuri Gagarin, 1934–1968)
8. Cum se numește serbarea evreiască care durează 8 zile?
Hanuka (sau hanukka)
9. Lipsa unui hormon e cauza diabetului. Care e acest hormon?
Insulina
10. Cum s-a numit gruparea literară cea mai de seamă din sec. XIX. în România?
Junimea
11. Regizor american de origine armeană, care l-a descoperit pe Marlon Brando. Cine e?
Kazan (Elia Kazan, 1909–2002)
12. Cine a fost campionul mondial al concursului FORMULA 1 din Austria, din 1975, 1977 și 1984?
Lauda (Niki Lauda (născut 1949)
13. Care este insula dintre Anglia și Irlanda, cu capitala Douglas?
Man
14. Inventatorul dinamitei, pacifistul suedez. Cine e?
Nobel (Alfred Bernhard Nobel, 1833–1896)
15. Cum se numește domiciliul mitologic al zeilor în Grecia antică?
Olimp (sau Olympos)
16. Cine a fost chimistul francez, întemeietorul microbiologiei, imunologiei, epidemiologiei?
Pasteur (Louis Pasteur, 1822–1895)
17. Actor american de origine română; el a fost interpretul lui Al Capone; numele original a fost Emmanuel Goldberg. Sub ce nume a devenit cunoscut?
Robinson (Edward G. Robinson, 1893–1973)
18. Cine a fost cel mai cunoscut constructor italian de viori?
Stradivari (Antonio Stradivarius din Cremona, 1644–1737)
19. Cum s-a numit mișcarea iluminismului din Ardeal?
Școala Ardeleană
20. Cine a fost protagonistul filmelor interpretat pe rând de Johnny Weismüller, Lex Barker și Gordon Scott?
Tarzan
21. Care este titlul epopeii lui Ion Budai-Deleanu?
Țiganiada
22. Stat federativ din SUA, numit și țara mormonilor, capitala țării fiind Salt Lake City. Care e?
Utah
23. Care este cel mai lung fluviu din Europa (3688 km)?
Volga
24. Cine a fost soția celebrului filosof antic Socrate?
Xantipa (Xantippe)
25. Care e orașul istoric pe malul râului Ouse din Anglia care în timpul romanilor s-a numit Eboracum?
York
26. Meșterul naiului, muzicant renumit din România. Cine e?
Zamfir (Gheorghe Zamfir) A. Crișan

„Boli” ale calculatoarelor personale: VIRUȘII (2)

Continuăm serialul cu datele generale referitoare la înțelegerea mai bună a felului în care virușii informatici acționează și cum ne putem proteja util împotriva lor.

Prezentarea virușilor cu auto-multiplicare

Acești viruși cu auto-multiplicare fac parte din categoria celor mai inteligenți, deoarece infectează tot ce ating. În lumea utilizatorilor DOS, majoritatea virușilor sunt transferați prin intermediul codurilor executabile, adică prin fișiere program (COM, EXE, DLL, SYS sau PIF), nu fișiere date. Efectul acestei auto-multiplicări depinde de a doua parte a programului de tip virus informatic. Prima parte este responsabilă de găsierea unui mijloc de a se auto-copia. Cea de a doua parte decide ce stricăciune să facă virusul pe disc. Există oameni care au capturat un astfel de virus, i-au modificat partea a doua și l-au repus în circulație.

Viruși des întâlniți

Este greu de făcut o asemenea clasificare. În fiecare an se semnalează sute de mii de infectări și probabil că un număr egal sau chiar mai mare nu sunt publicate, fiind tratate pe plan local. În anul 1995 primii cinci viruși erau: Jerusalem (apare într-unul din colțurile ecranului o gaură sau o casetă neagră, șterge fișierele program, încetinește funcționarea calculatorului), Cascade (afișează caracterele căzute dezordonat, către partea de jos a ecranului, Brain (redenumeste eticheta de volum a discului calculatorului cu numele „Brian”), Ping-Pong (un caracter începe să sară pe ecran, ca o minge de tenis de masă), Stoned (la pornirea calculatorului, uneori apare mesajul „Your PC is stoned now”).

Programe antivirus

Programele antivirus sunt programe create special pen-

tru a efectua următoarele operațiuni:

- să detecteze virușii prin verificarea conținutului fișierelor și semnalarea prezenței semnăturii unui virus cunoscut sau a unor secvențe suspecte în interiorul lor

- să dezinfecteze sau să ștergă fișierele infestate de viruși cunoscuți

- să prevină infectarea prin supravegherea acțiunilor din memorie și semnalarea întâlnirii unor anumite acțiuni care ar putea fi generate de existența în memorie a unui virus

Există două feluri de antivirus după modul în care acționează:

1. Programe care după ce au fost lansate rămân în memoria calculatorului și supraveghează fiecare aplicație lansată în execuție.
2. Programe care sunt

lansate de către utilizator numai atunci când el dorește să verifice calculatorul.

În următoarele condiții are loc devirusarea:

- Scanarea = citirea fișierelor și a memoriei și identificarea virușilor cunoscuți de programul antivirus respectiv

- Devirusare = extragerea virusului sau ștergerea fișierului infectat

- Monitorizare = este operația prin care un antivirus existent în memorie verifică și semnalează sistematic eventuala apariție a unui virus

Măsuri de protecție împotriva virușilor

Principalele metode împotriva infectării cu viruși:

- Netransportarea pe dischetă a fișierelor, de la calculatoare străine

- Evitarea folosirii software-ului neînregistrat

- Realizarea periodică a operației de scanare

- Păstrarea unor copii de siguranță ale aplicațiilor și fișierelor importante

- Crearea unei dischete-sistem pentru a o folosi la pornirea calculatorului în caz de nevoie

- Utilizarea dischetelor care conțin date importante cu protecție la scriere.

(Sursa: www.e-scoala.ro)

Într-una din zile, Nala, vechea prietenă a lui Simba, apărură în junglă și îl rugă pe acesta să se reîntoarcă la Stânca Regilor, unde Cicatrice, necinstitul și invidiosul unchi al lui Simba, se proclamase rege.

– Nu mă pot reîntoarce, suspină Simba. S-au întâmplat niște lucruri groaznice, de care numai eu sunt vinovat, și nimic nu mai poate fi schimbat.

Simba îi spuse Nalei că regretă că nu o poate ajuta să se îndepărte. În acea

NĂSCUT PENTRU A FI REGE

după „Regele Leu”

Nu poți schimba trecutul, dar poți îmbunătăți viitorul.

– Eu știu cine ești, zise Rafiki. Ești fiul lui Mufasa.

– L-ai cunoscut pe tatăl meu? Întreabă Simba uimit.

– Corecție! Îl știu pe tatăl tău!

– Nu, insistă Rafiki, privește mai cu atenție!

Simba privi din nou. Era adevărat că semăna leit cu tatăl său, dar...

Apoi, Simba auzi vocea lui Mufasa, răzbătând din înalțuri. Simba privi spre stele.

– Simba, spuse Mufasa, tu trebuie să ocupi locul meu în ciclul vieții. Amintește-ți cine ești. Ești fiul meu, adevăratul rege! Adu-ți aminte... Adu-ți aminte...

După ce vocea se pierdu, Rafiki clipi și spuse:

– Ce-a fost asta? Se schimbă timpul...

– Da, se pare că vor veni schimbări, zise Simba.

– Da, Simba, schimbări în bine!

– Da, făcu Simba, dar nu e ușor deloc. Știu ce trebuie să fac, dar dacă mă întorc înapoi, trebuie să-mi înfrunt trecutul. Am fugit și m-am ascuns atâta vreme...

Rafiki ridică bastonul și îl atinse pe Simba pe cap.

– De ce ai făcut asta? Întreabă Rafiki.

– Nu contează, a trecut! râse Rafiki.

– Da, dar tot doare! zise Simba, frecându-și creștetul.

– Da, trecutul poate fi dureros, spuse Rafiki. Poți fugi de el, dar poți și învăța multe!

Simba fu convins. Începu să alerge prin iarba înaltă spre Stânca Regilor. Îl va provoca la luptă pe Cicatrice. Sosise timpul!

noapte, pe când se plimba pe o câmpie mănoasă, Simba se gândi: „Și ce aş dovedi dacă m-aş întoarce la Stânca Regilor? Trecutul nu mai poate fi schimbat!”

Pe când hoinărea îngândurat, un babuin se dădu jos din copac și se luă după Simba.

– Vrei să nu te mai ții după mine? strigă Simba. Cine ești?

– Întrebarea e cine ești tu? Îl înfruntă bătrânul și credinciosul Rafiki.

– Credeam că știu, dar acum nu mai sunt sigur, suspină Simba.

Simba clătină trist din cap:

– Îmi pare rău să ți-o spun, dar tatăl meu a murit cu mulți ani în urmă!

– Nu, iar greșești! El trăiește. Vino cu mine să ți-l arăt!

Simba îl urmă pe bătrânul Rafiki care îl conduse la un iaz. Rafiki dădu stuful la o parte și-i spuse:

– Privește în oglinda apei!

Simba privi în apă, sperând să vadă un miracol.

– Nu e tatăl meu, zise el. E propria mea imagine!

Cuvinte amestecate cu animale

C A S L A U T

N I R C E R O

L T V U R U

A R B Z E

A T P I R

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

Găsiți ce animale se ascund în spatele cuvintelor amestecate. Completați cu literele încercuite cuvântul de deasupra. Dacă ați descurcat corect denumirea fiecărui animal și litera încercuită este cea corectă, cuvântul de deasupra va fi o surpriză!

Țări și capitale

Țări	Capitale
1. Columbia	A. Accra
2. Etiopia	B. Addis Abeba
3. Ghana	C. Amsterdam
4. Israel	D. Beyrut
5. Libanon	E. Bogota
6. Malaysia	F. București
7. Maroc	G. Budapesta
8. Nigeria	H. Caracas
9. Norvegia	I. Kuala Lumpur
10. Olanda	K. Lagos
11. România	L. Montevideo
12. Suedia	M. Oslo
13. Ungaria	N. Rabat
14. Uruguay	O. Stockholm
15. Venezuela	P. Tel Aviv

Din cele două coloane aflați perechile dintre țară și capitala ei. (De exemplu: 1E, 2B etc.)

Rezolvare:

13G, 14L, 15H, 1E, 2B, 3A, 4P, 5D, 6I, 7N, 8K, 9M, 10C, 11F, 12O, Ana Crișan

Cât ne costă începutul anului școlar – scara la cer

În aceste zile de la începutul lui septembrie, în librăriile, papetăriile, magazinele mixte sau de mărunișuri din întreaga țară, cozi lungi de cumpărători se îmbulzesc căutând încă rechizite și materiale auxiliare necesare copilului de vârstă școlară. Acum se mai cumpără plastilină și coli de desen, echer și compasuri, etichete pentru cărți și caiete. Mamele mai cumpără textile pentru a face la repezeală săculețe pentru echipamentul de gimnastică sau pentru ghetetele de schimb, se mai completează inventarul penarelor cu câte-un creion sau gumă de rezervă. Și oricât de conștiincios ar fi un elev, oricât de atentă o mamă, nu există ca din prima zi a anului școlar toate să fie la un loc. Încă zile în șir trebuie completată zestrea pretențioasă și costisitoare care azi se pretinde în școli. (Nu în mod întâmplător, societatea de adulți se gândește cu nostalgie la alte vremuri trecute, când copiii nu erau nevoiți să care la școală zeci de kilograme pe spate.)

Iar dacă părinții fac numai cumpărăturile necesare, atunci, dincolo de manuale și caiete, cheltuielile rechizitelor se ridică, la fel, la mii și mii de forinți. Numai spre exemplificare publicăm mai jos câteva prețuri, fără intenția integrității.

Denumirea	unitate	prețul minim	maxim
Calculator de buzunar	buc.	1.020,- Ft	6.120,- Ft
Ascuțitoare	buc.	13,- Ft	180,- Ft
Mașină de ascuțit	buc.	1.033,- Ft	2.118,- Ft
Mapă/dosar	buc.	200,- Ft	1.000,- Ft
Penar	buc.	488,- Ft	990,- Ft
Penel/pensule	buc.	42,- Ft	162,- Ft
Creion (grafit)	buc.	24,- Ft	199,- Ft
Creion roșu/albastru	buc.	65,- Ft	130,- Ft
Creion colorat	buc.	44,- Ft	150,- Ft
Creion/pix	buc.	79,- Ft	1.360,- Ft
Mină pentru pix	cutie	69,- Ft	350,- Ft
Creion cu pastă	buc.	49,- Ft	489,- Ft
Gumă de șters	buc.	15,- Ft	285,- Ft
Lipici	tub	135,- Ft	690,- Ft
Tablă de desen A/4	buc.	138,- Ft	490,- Ft
Joc de logică	set	111,- Ft	
Bețișoare colorate	pachet	894,- Ft	
Suport pentru litere	buc.	130,- Ft	170,- Ft
Etichete/caiet	pachet	99,- Ft	240,- Ft
Creion cu mină/jeleu	buc.	122,- Ft	500,- Ft
Creion carioca	pachet	114,- Ft	595,- Ft
Creion de marcare	buc.	82,- Ft	620,- Ft

Tabela de mai sus indică doar rechizitele cele mai importante pentru un școlar din ciclul inferior. Pentru elevii mai mari adăugați încă echer, riglă, tablă de logaritm, penițe și stilouri cu tuș și multe altele. Făcând calculul integral, nu putem decât să conchidem încă o dată: ghiozdanul din toamna aceasta este și mai greu, dar și mai scump decât cum a fost în anul trecut!

E. I.

Curiozități din București

Meniul ca document istoric

Una din inițiativele nou constituitei Fundații „Muzeul Ospeției” a fost realizarea unor inedite cărți poștale cu imagini ale tradițiilor gastronomice pe meleagurile României.

Prima ilustrată reproduce un meniu datat din 7 iunie 1923. Acum, după 80 de ani, meniul a devenit un document cu relevanță pentru istoria mentalităților. Privitorul de azi are o mostră a bunului gust, culinar și artistic, al elitei din România începutului de secol XX.

Automobil Club Român (ACR), a cărui emblemă-roată apare în partea de sus, stânga, una din primele asociații de acest fel din Europa, aflată sub patronajul Casei Regale, oferea, prin Casa Capșa, o „listă de mâncăruri”, rafinată, un regal gastronomic, scris bineînțeles, în limba franceză, limba europeană a gastronomiei: Crème Argenteuil, Somn froid à la Parisienne, Suase Tartare, Filet de beuf pommes nouvelles, Poularde Siberienne, Salade verte et Concombres, Petits Pois nouveaux Bonne Femme, Glace Printaniere, Bonbons, Corbeille de fruits, Café.

Băuturile, în majoritate indigene(!), au fost: Țuică, Mastică, Riesling vieux, Dealu Mare – vin vechi, din anul 1907, Champagne Capșa brut, Liquers, Cointreau (un stimulent al digestiei, din Franța).

În dreapta jos, discret dar relevant, este numele realizatorului grafic al meniului – Mütznér, pictor

renumit al vremii, bine cunoscut și astăzi în galeriile de artă.

O „maneră” a vremii impunea convivorilor, fie și capetelor încoronate, să se semneze pe meniu, ce se transforma, astfel, în obiect de colecție.

În partea stângă semnează: regii României – Ferdinand I și Carol al II-lea, Alex. I. Marghiloman – fost prim-ministru, apoi sunt două înscrisuri pe care nu le-am descifrat. În dreapta semnează: Richard Franssrovici, Tcholak – Arhitect (?) și colonel M. Vukovici.

Vizitatorii Bucureștilor vor putea fi oaspeți la Hotelul „Lebăda”, unde va funcționa un sediu al „Muzeului Ospeției”. Aici, la

„hotelul dintre ape”, vor afla: gravuri, desene, stampe, hărți, fotografii, meniuri, cărți de bucate, manuscrise și multe obiecte privitoare la ospetia din România, unele piese cu vechime de peste 400 de ani!

„Lebăda” este primul hotel din țara noastră unde partea muzeistică se va îmbina fericit cu practica hotelieră. Camere gen chilii mănăstirești, tradiționale mâncăruri și preparate de post românești, specialități ale bucătăriei franțuzești, italiene, germane, rusești etc., vinuri din podgoriile noastre sunt oferite clienților de un personal profesionist.

Ion C. Rogojanu

(Curierul românesc, Anul XV, nr. 8 [199], august 2003)

„La vremea noastră o fost mai mare iubirea și dragostea”

La Festivalul Castraveților, organizat recent în comuna Micherechi, au fost sărbătoriți și cuplurile care au aniversat 50 de ani de căsnicie. Văzându-i, mă gândeam oare cum au trecut acești ani petrecuți împreună la bine și la rău, cum a fost soarta lor, cum și-au crescut copiii... I-am căutat dintre aceștia pe soții *Rafila și Nicolae Ruja*, care stau pe strada de la intrare în sat. M-am deplasat la casa lor, i-am ascultat și acum vă redau – cât mai autentic – câteva pasaje din viața acestor oameni de treabă.

– Cum v-ați cunoscut, nană Firă? Cum s-au petrecut lucrurile pe acele vremuri?

– D-apu, fiica me, ne-am strâns la șezătoare cam vreo 15 fete, și acolo or vinit ficiorii, între care o fost și bărbatul mne, bace-to Niculă. Apoi am șezut laolaltă. Și în celălalt an ne-am cununat la „tanács” (la primărie – n.n.), dar la biserică nu ne-am mai dus să ne cununăm.

– Unde ați locuit?

– Mai-nainte am șezut la părinții bărbatului meu, apoi la părinții mei, după

aceea am șezut trei ani la „tăniar”. Apoi ne-am făcut casa asta în care stăm acum. O fost casă dreaptă mai întâi, pe urmă cu oleac dă împrumut am strămutat-o un pic.

– Cum era traiul pe vremuri?

– Aveam câțiva porci. Nu mulți, c-am fost săraci. Io am fost lunășiță la dom-

nii, la „Csáki-sziget”, bace-to Niculă o lucrat peste douăzeci dă ani la drumu cel dă fier. După mine, fata me, în fiecare luni dimineața la ora șasă or vinit „cu lorie”, i-or strâns și pă ceilalți oameni din Micherechi și ne-or dus tă câte pe-o săptămână în toate părțile. Șefu, adică „paléru”, o fost bace Ghiurcă Sechii –

Gheorghe Sucigan. El amăsura mâncarea. Pă săptămână ne-o dat o kilă dă clisă și pită coaptă. Seara ne-am făcut dă mâncare în ceaică și ne-am făcut foc cu ciogoi. La femei le-or făcut contract dă muncă pă două luni, la bărbați pă șasă luni.

– Dacă știu bine, bace Niculă, aveți trei copii?

– Da, avem două fete și

un băiat. Școala generală au terminat-o toți trei aici în sat. Apoi, Marika, cea mai mare fată s-a dus la liceul românesc din Giula, și d-acolo la Institutul Pedagogic din Seghedin. Și fata noastră cea mai mică a urmat liceul Bălcescu, după care a studiat la Universitatea din București. Amândouă sunt profesoare de română. Marika trăiește la Budapesta, Evuța la Macău. Fiul nostru Gyuri a urmat școala profesională din Șercad.

– Acum ce faceți? Cu ce vă ocupați?

– Amândoi suntem pensionari, dar avem și câteva folii, în acelea lucrăm.

– Ca încheiere, ce sfat ați putea să dați tinerilor căsătoriți de azi?

– Dapu, fata me, tinerețea tot tinerețe va rămâne. La vremea noastră o fost mai mare iubirea și dragostea. Am fost mai uniți și am ținut mai mult la familie.

Cu ocazia asta vreau să mulțumesc cadourile pe care le-am primit la Festival, și aș vrea să mai spun că suntem mulțumiți cu traiul nostru.

Laura Martin

Îmi place să vorbesc cu moșu-meu, un bătrân voinic la trup și isteț la minte, deși nu prea ne potrivim la păreri.

– Și... zi așa, nepoate, după voi aștia firosoșii de acum, boalele nu mai sunt de la Dumnezeu...

– Dar n-au fost de la Dumnezeu niciodată, moșule, ci totdeauna au venit din nepază, din necurătenie, din fel de fel de năravuri rele cu care ne stricăm sănătatea, ca băutura, tutunul...

– Ba parcă spuneai odată de niște lighioi, nu știu cum le zice...

– E adevărat, moșule: boalele molipsitoare sunt pricinuite de niște viermuși nezăriți cu ochiul omului și cari se iau de la bolnav la cel sănătos; știi, că ai apucat destulă ciumă și holera în țară.

– Bată-le să le bată de spurcăciuni, zice moșul zâmbind cu șiretenie; dar de unde le-ai mai scos dacă nu se văd cu ochii?

– Apoi, se văd cu ochian, moșule, care mărește lucrurile...

– Aha, ochian de alea care arată pete în soare și muște în lună...

– Degeaba răzi, moșule, întâi să pui ochii să vezi ce arată și pe urmă să vorbești.

– N-aș pune ochii să-mi plătești! Că ochii mei, cât sunt acum de bătrân, dar nu-i dau pe toate ochianele voastre!

– Să fii sănătos, moșule, nici nu-i nevoie, că sunt ei destui care se uită, spre folosul tuturor, răspunz eu cam oțărit.

– Ba fără glumă, o drege moșul, cum poți să vezi, măcar cu ochianul, un lucru care nu este? Când nu este nici o lighioaie pe care s-o văd eu cu ochii că dă boala, ce-o să mărească ochianul?

Vasile Voiculescu

De vorbă cu moș Toma

Eu rămân pe gânduri, iar moșul râde pe sub mustăți că m-a înfundat.

– Bine, zic eu, moșule..., hai să intrăm în casă să-ți arăt ceva.

Bătrânul se ia după mine, pufuind din lulea; intrăm amândoi în odaia dinspre miazăzi, unde bate soarele. Trag jos perdelele și fac umbră, apoi între pe moșu:

– Vezi ceva, moșule, în văzduh?

– Nimic, nepoate...

– Dar acum? și dau la o parte un colț de perdea cât să pătrundă o rază de soare. Uite-te bine, îi zic, în raza de soare nu-i nimic? Și în același timp bat cu piciorul în podele..., să se înalțe pulberea. Mii și mii de firioare, nevăzute până atunci, roiesc în cuprinsul razei de soare mișunând ca niște vietăți.

– Nu văz nimic, zice moșul iar.

– Cum, nu vezi asta? și-i mai scutur o carte.

– Apoi, asta e colb, amestecat cu fum din luleaua mea.

– Ce-o fi, ce n-o fi, e vorba că îl mai vezi în altă parte decât în bătaia razei de soare?

– E drept că nu-l mai văz.

– Vrea să zică, iată un lucru nevăzut de ochi cum este firisorul de praf, dar care când străbate în raza de soare ajunge dintr-odată să fie văzut. Tot așa și cu viermușii boalelor.

– Ce mă tot prostesti tu pe mine, se supără moșul. Asta e colb și fum. Dar viermușii e

altceva, că nu-i cunosc și nu i-am văzut nicio dată.

– Ba e același lucru, răspund eu.

– Mă nepoate, zice moșul, ieșind pe ușă: ce-mi spui tu cam își aduce cu ghicitoarea, într-un vârf de plop un iepure șchiop, treiera l? bob... paiele cădeau, boabele s-atârnavau... Dacă ai altceva de spus, bine, dacă nu, lasă-mă în pace, că mi-e lehamite de atâta colb și vorbă!

Dar eu ies după el și nu-l slăbesc, că știu că e aproape să-l rămâi, când începe moșul s-o ia acasă.

– De ce fugi? Rogu-te, ce se întâmplă când arunc o bucată de zahăr într-un pahar de apă? Maise vede zahărul?

Moșul vrând-nevrând trebuie să-mi răspundă: „Nu se mai vede, că se topește”.

– Și fiindcă nu se mai vede, fiindcă se topește, înseamnă că zahărul nu mai este acolo, în paharul cu apă?

– Ba este, dar s-a topit.

– Apoi topirea nu este decât desfacerea zahărului în mii și mii de firioare, așa de mici încât sunt nevăzute, împrăștiindu-se în apa din pahar. Dacă iau o picătură din această apă și o pun la ochian, am să văd firioarele de zahăr cum văd viermușii în sângele ori scuipatul bolnavilor, unde nu-i puteam zări cu ochii...

...Dar moșul nu mai m-ascultă, ci se îndreaptă spre fundul grădinei, pufuind necăjit din lulea și mormăind cum are obicei când vrea s-o sfârșească: păcat de banii ce i-a cheltuit bietul tat-tu cu tine!...

(„Duminea poporului”, 22 februarie 1915, pp. 2-3)

Ciprian Porumbescu s-a născut la 14 octombrie 1853 la Șipotele Sucevei, în familia preotului Iracle Porumbescu. Tatăl, Iracle, a fost coleg de idei și generație cu Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Gh. Barițiu, Aron Pumnul. În familia preotului își petrecea verile compozitorul Carol Miculi, discipol al lui Chopin, om deosebit de cult și cu preocupări multiple, dirijorul Conservatorului din Lemberg. De la acest muzician, Ciprian Porumbescu a învățat la 6 ani să citească notele muzicale, urmând apoi pregătirea în particular cu învățătorul violonist Simon Mayer. În timpul secetei din 1866, preotul Iracle a primit pentru fiul său Ciprian o vioară Amati (datând din 1626) de la un țigan bătrân, în schimbul alimentelor pentru hrana sa și a cetei sale de cerșetori.

Tânărul a urmat cursurile Gimnaziului din Suceava, luând lecții regulate de pian, orgă și vioară. Aici a organizat primul concert alcătuit dintr-un cvintet de instrumente. Succesul l-a maturizat. A participat în august 1871 la pregătirea pentru serbarea de la Putna, bun prilej de a-i cunoaște pe Mihai Eminescu și Ion Slavici, Mihail Kogălniceanu, Al. Xenopol, cât și studenți români de la București, Budapesta, Viena și Paris.

La Cernăuți a fost înscris în 1873 la Seminarul Teologic, studiind cu seriozitate și vioara, pianul, violoncelul, impunându-și anumite restricții în modul său de viață, audiind unele cursuri de filozofie, alături de materiile de bază de la teologie. Compune prima sa compoziție „O dorință” pe versurile poetei Matilda Cugler. Datorită concertelor corale și instrumentale, al căror organizator și conducător era, a început să fie cunoscut, îndrăgit și solicitat de publicul din Cernăuți, oraș muzical și artistic, de altfel, gazda unor artiști instrumentiști de faimă din Viena. Tot, legat de Cernăuți, în 1875 studenții români au înființat Societatea Arboroasa, Ciprian Porumbescu devenind în scurt timp președinte al acestei societăți, iar Zaharia Voronca – vicepreședinte. Ședințele studenților devin adevărate concerte. Ciprian Porumbescu compune lucrări de valoare între care „Tabăra românilor”, „Altarul Mănăstirii Putna”. Inițial, de asemenea, un recensă-

Itinerarii culturale (2)

CIPRIAN PORUMBESCU

mânt al tuturor studenților români din toate universitățile pentru a se cunoaște și a ști de ce forțe dispun acești minunați tineri.

El a fost creatorul primului ansamblu coral al „Arboroasei”, lărgind activitatea asociației studențești nu numai în ceea ce privește muzica. Prin diverse conferințe, vizând aspecte culturale și artistice, a creat legături cu alte asociații patriotice din Moldova, Muntenia, Transilvania, Budapesta, Viena și München.

În 1877 a absolvit Facultatea de Teologie, dar nu va fi niciodată preot, pasiunea lui rămânând istoria universală, istoria literaturii române, limbile clasice, armonie și cântare corală.

La 12 octombrie 1877, la Cernăuți se pregătea festivitatea în vederea dezvelirii monumentului Mariei Tereza. În același timp, la Iași se comemorau 100 de ani de la decapitarea voievodului moldovean Grigore Ghica, care s-a opus în fața turcilor apărând cu prețul vieții trunchierea țării sale. Membrii Societății Arboroasa au trimis o telegramă de condoleanță primăriei din Iași, telegramă care se pare că a deranjat personalitățile politice de la Cernăuți. Așa au fost arestați 5 membri ai Societății, printre care și Ciprian Porumbescu. Arboroasa a fost desființată. Mai târziu Junimea va moșteni apoi principiile, școala și sediul Arboroasei. În 1878, la Cernăuți s-a desfășurat primul proces politic al Bu-

soare a început a se manifesta destul de grav. Se întoarce acasă pentru refacerea sănătății și devine învățător la școala din Stupca.

Din 1878 a devenit membru al Junimii, frecventând și alte societăți: Soci-

Să nu uităm de balurile românești de la Viena, care erau cele mai atractive momente din viața capitalei vieneze.

La revelionul României June din 1880, valsurile „Florile dalbe” și „Camelii”

etatea de lectură, Societatea de cântare, Societatea pentru cultură și literatură română. Era preocupat de istoria culturii universale și istoria muzicii. La o ședință a Junimii a ținut o disertație despre „Muzica antică a românilor”. Poate fi considerat primul muzician român care a făcut o investigație în ceea ce privește instrumentele folosite și festivitățile la care se folosea muzica la romani. Acum o cunoaște pe Berta, fiica pastorului evanghelic dintr-o comună învecinată satului său natal. O dragoste imposibilă, de care era conștient preotul Iracle, care va face tot posibilul pentru a-și salva fiul sentimental, trimițându-l la Viena pe propria sa cheltuială. Aici s-a înscris la Facultatea de filozofie și la

compuse de Ciprian Porumbescu au fost executate de orchestra lui Eduard Strauss și dedicate doamnei Tereza Kaunitz, una din organizatoarele balului. În 1880 s-a reîntors acasă. Resemnat, a compus române – lieduri, cu accente dureroase, unele dintre cele mai inspirate cântece de dragoste ale sale: „Dorul”, „Reveria pentru vioară și pian”, „Balada...”, perla sufletului său. În 1881 se reîntoarce la Viena, susținut cu o bursă de mitropolitul Silvestru Morariu care îl încuraja pe Ciprian Porumbescu în vederea preluării postului de profesor de muzică bisericească la Facultatea de Teologie. Este fascinat de teatrele Vienei, Praterul, Parlamentul, concertele de muzică bisericească de la biserica Franciscanilor.

Din noiembrie 1881 și-a început activitatea de profesor de muzică la Brașov, post obținut prin mijlocirea tatălui său, care avea legături mai vechi la Brașov, întrucât publicase ani buni la „Gazeta Transilvaniei”. Aici, Ciprian Porumbescu a fost primit călduros de profesorul Andrei Bârseanu, cât și de directorul liceului, Șt. O. Iosif, tatăl poetului. I se oferă și conducerea corului Sf. Nicolae din Schei. S-a distins ca profesor, și în scurt timp a organizat un cor de studenți, organizând concerte extraordinare. Era preocupat încă de la Viena de a scrie o operetă română și aceasta a fost „Crai nou”, pe

textul lui Vasile Alecsandri. Scopul acestei opere a fost să pună în lumină virtuțile cântecului popular. Cu „Crai nou”, Ciprian Porumbescu și-a cucerit și printre românii din Brașov înțietatea de care s-a bucurat printre cei din Cernăuți și Viena, dar, în primul rând, înțelegând să onoreze cum se cuvine locul ocupat de înaintașul său, Anton Pan.

Boala își face ravagiile ei. Sfătuit de doctori și prieteni, Ciprian Porumbescu în toamna anului 1882 pleacă din Brașov, îndreptându-se spre Italia, la Nervi, pentru tratament. Aici îl cunoaște poetul italian Marco Sala și criticul de artă Camillo Boito, colaboratori ai lui Verdi cu care, se pare că a făcut la Genova o vizită marelui Verdi, în fața căruia a cântat „Doina”. Foarte bolnav se reîntoarce fără speranță la Stupca, îngrijit cu devotament de sora și tatăl său, până când, la 9 iunie 1883, s-a stins din viață la numai 29 de ani, luând cu sine, în mormânt, o comoară de cântece.

Mort la 30 de ani, a lăsat peste 200 de bucăți muzicale, inspirate din folclorul național, scrise timp de zece ani și înfățișând toate genurile: muzică corală: „Cântec de primăvară”, „Treii culori”, „Pe-al nostru steag”, muzică pentru voce și pian, piese de pian, piese de vioară, muzică de cameră, muzică bisericească, muzică instrumentală: „Balada pentru vioară și pian”.

Lipsit de îndrumarea unor profesori celebri, Ciprian Porumbescu și-a deschis singur ca autodidact drumul prin muzică. N-a avut parte nici de ansambluri, nici de filarmonici ori opere somptuoase, dar nici măcar posibilitatea de a se putea adresa unui public rafinat și exigent. Muzica sa cucerea publicul mare răspunzând generos nevoilor lui suflători. A avut parte doar de simple coruri bisericești sau studențești și de acel har divin care a știut să însuflească entuziasm în inimile interpreților, impunându-se în istoria muzicii românești nu numai ca un prim compozitor, dar recunoscut și ca un punct de plecare. Mai târziu i s-au asociat lui Ciprian Porumbescu, G. Muzicescu din Moldova, D. Chiriac în Muntenia, G. Dima din Ardeal și Al. Brediceanu din Banat și tot de la el și-a luat, peste ani, primele aventuri creatoare și George Enescu.

Prof. Elena Munteanu
Baia Mare

covinei. Dezbaterile au durat 3 zile. Acuzații au fost puși în libertate. Ciprian Porumbescu a pierdut șansa unei burse de studiu, dar ce e mai grav, moștenind o boală de familie – ftizie – în timpul cât a stat în închi-

Conservator unde audia cursuri de armonie, pian, curs de cor și exerciții de cor. A luat legătura cu studenții de la România Jună, devenind sufletul acestei societăți și organizatorul serbatelor muzicale și literare.

Povestiri românești

Țăganu și „pascalie”

(Poveste din Crișana)

O fost odată un împărat care ș-o terdut inelu dă încredințare. Ce să facă, o dat veste pînă tate țările că cine a afla inelu a căpăta o plată bună. On țăgan, auzind veste asta, s-o dus la împărat și i-o făgădit că în timp dă 40 dă zile iel i-a spune că inde îi inelu, da' cu asta țăganu s-o mutat în palatu împăratului cu tătă familie lui. Da' țăganu, știind că dacă n-a afla inelu ii s-a tăie capu, o zis că tătă muieru sa:

– Mai bine să trăim 40 dă zile în bine și fericit, dăcît să ne chinuim o viață lungă și plină dă năcazuri. – Muieru n-o zis nimica.

Când o vinit primu servitor cu mîncare la țăgan, iel iară o zis că tătă muieru sa:

– Aista-i primu, da' mai sînt 39.

Servitoru, cujetînd că iel îi primu care ști dăspră inel, și-ncă mai sînt 39, o spus că tătă ceielalt servitori că țăganu ști că ii știu dă inel, – că ierau 40 dă inși care știu dă inel.

La una ca asta, unu dîntre servitori s-o dus la țăgan și i-o rugat:

– Ai mnilă și îndurare dă noi, și nu ne da dă gol în fața lumii!

Țăganu, viclean, o zis că tătma asta o așteptat și iel, pîntru că n-o vrut să-i facă dă rușine în fața lumii. Ș-o mai zis:

– Cînd s-a împlini zîua a patruzecea, bagă inelu pă gātu animalului aceluie pă care îl are împăratu mai plăcut și mai drag.

După ce s-o-implinit și zîua a patruzecea, țăganu o fost luat ș-o fost dus în fața împăratului. Țăganu, uitîndu-să în palmă, o zis că:

– Dîn întâmplare inelu măriei tale, fiind larg după jejet și l-o înghițit o lebedă.

Servitorii, tîind mai multe lebede, într-adevăr or aflat inelu. Împăratu, dă bucurie că i-or aflat inelu, l-o îmbrăcat pă țăgan ca pă on baron, i-o pus și pintini la cizme și i-o dat tate cile dă lipsă.

Da' după tate aște, țăganu o-nceput să să gîndească că uare cum ar pute să scape

dă gâcitorie, că o știut iel că cu minciuna nu poate mere pre dăparte. Numa că tătma atunce or vinit după iel năște servitori dîn împărăție vecină ca să gâcească că inde să află lanțu împărătesei?

Pă drum, mîrgînd că tătă curte împărătească, căruța s-o scufundat cu ii înt-o baltă.

Țăganului i-ar fi părut bine ca să nu poată ieși dîn baltă, da' oamenii, auzind că gâcitoru împăratului să prăpădește, dăloc l-or scos dîn primejdie. Ajundînd la palatu împăratului, țăganului – fiindu-i frig, că tăt o fost ud, și avînd pă iel năște pantaloni larji și sîpțiri, dă numa trece vîntu pînă ii, – zice în limba lui că tătă nădraji:

– Ciacșir, ciacșir!

Iară servitoru care știie dă lanț, gîndînd că l-pomenește pă iel, s-o dus la țăgan și l-o rugat să nu spună că lanțu-i la iel, că i-a aduce lanțu și-ncă i-a da și o pungă dă galbeni. Țăganu, șiret, o zis că să baje lanțu pă gātu aceluie animal care-i mai plăcut și drag la curte împăratului. Servitoru atunci o băgat lanțu pă gātu unui cătăluș, pîntru că acela iera cel mai plăcut și drag animal la curte împărătească.

Când o fost temat în fața împăratului, țăganu o zis:

– Lanțu împărătesei o picat jos și cătălușu, jucîndu-să cu iel, l-o scăpat pă găt în jos.

N-o fost ce face, or tăiet cătălușu și în stomacu lui or aflat lanțu. Pîntru gâcitorie asta țăganu iară o căpătat o bogăție mare.

Da' Ciacșir, cujetînd că dacă nu i-ar fi spus țăganului, ar fi putut iel gâci, d-aceie o băgat o vulpe într-on sac ș-o zis:

– Dacă mi ști spune că ce-i în sac, îți dau o pungă dă galbeni.

Țăganu, gîndîndu-să, o zis:

– Hei, vulpe, ai umblat căt ai umblat, da' amu ți-ai dat dă cap!

În sac ctiar că o fost o vulpe, așe că și pîntru lucru

aista țăganu o căpătat o plată bună.

Mărgînd apoi acasă, într-o noapte, țăganu o scos pruncii și muieru afară ș-o pus foc în casă. Da' și împăratu o fost tătma acoale, iară țăganu să prefăce că voiește să să arunce în foc, zicînd că acolo îi arde norocu, adecate „păscălie”. Împăratu l-o mîntiut, l-o alinat, i-o făcut o altă casă și l-o ținut pînă la capātu vieții lui. Și cînd îl mai cere cineva să-i gâcească iasta uă ceie, iel numa cu asta să apără:

– Nu mai știu să gâcesc, pîntru că m-o ars „păscălie”.

(După povestirea lui **Andrei Miclean**. Vol. „Folclor românesc din Crișana și banat”)

Aneecdote săcuiești

On pruncaș orfan și sărac s-o dus la untu lui bogat, da' fără familie, și l-o rugat să-i deie ceva dîn avuție lui mare.

– Așteaptă! – l-o sfătuit untu-so zgârcit, – Dac-oi muri, multe-i căpăta și tu!

– Untiule, atunci mori căt mai iute, – i-o răspuns pruncașu orfan, – că dacă nu mori dumnetă, atunci io-i muri dă foame.

On săcui sărman și sărac, tîind lemne, dîn întâmplare s-o tăiet și la picioru drept, așe că sânjele-i cura afară și dîn cizmă.

– Oh, ducă-te dracu să te ducă, – l-o sfădit muieru, – da' dîrce n-ai grîjit mai bine, cînd știi că cizmele căt îs dă scumpe!

On săcui d-a nost odată s-o visat că i-o picat muieru într-o apă mare. Trezîndu-să, da' somnoros și nămnilos, o-nceput s-o tragă dă pâr pă nevastă.

– Da' ce-i cu tine, omule? – îl întreabă muieru spărietă.

– Oh, vai dă mine și dă tine, – să apără bdetu bărbat, – da' tu n-ai picat nici într-o apă? Atunci nici nu treabă să te mîntuiesc! – și cu asta o durmit mai dăparte.

Am citit că...

Or trecut amu câteva luni dă zile dă cînd tă' m-am gătat să mă duc la Ciaba să-m cumpăr on rînd dă hane noauă și negre. D-aceie la Ciaba, dăuarece am auzit cum că acolo s-or dăstis năște bolduri d-aște mare și moderne, în care dă tate să capătă la on loc, nu treabă să te preumbli dup-o uliță pă alta. Planu mneu o fost c-oi mere cu Nelu, cînd a ave și iel ceva treabă p-acolo, da' n-am avut noroc. Așe dară n-am avut ce face, marța trecu-tă m-am pus pă bus și hai(!) pînă la Ciaba – în cinste! C-amu și io am ajuns la vrăsta bătrîneții, cînd nu mai treabă să-m cumpăr fidulă nici pă bus, da' nici pă ghez.

Cum zic, m-am pus pă busu dă dimineata și, ca norocu, busu n-o fost plin, așe că am putut aleje în locuri goale. Io m-am ales on loc lîngă on bătrîn dă vrăsta me și, cu una cu doauă, ne-am și dat noi la voarbe – ungurește! Rup io limba ungurească cum o rup, da', după cum m-am dat io sama dăstul dă iute, vecinu mneu nici așe. L-am și întrăbat că nu cumva-i român și iel? Răspunsu o vinit românește, bunăuare că și iel îi român, da'-ncă dîn România. Bine-nțăles, cu asta voarbele noaște s-or sporit și mai tare, așe că numa ne-am aflat la stație dîn fața boldului dăspră care m-o vorbit Nelu. Rușine-i, nu-i rușine, la dăspărfire io l-am întrebat că n-are cumva ceva gazete românești, că i-le-aș plăti. No-amu, la asta n-am avut noroc, – batăr că „m-o asigurat” cum că și dac-ar ave, numa-n cinste mi le-ar da. Io i-am mulțămît dă bunăvoînța lui, și cu asta ne-am luat rămas bun unu dă la altu.

Boldu în care m-am băgat o fost năspus dă faină și modern, în câteva clipe

m-am și aflat hane dă care avem trăbuință, apoi m-am mai preumblat io în lung și-n lat, da' ș-așe am gătat cu mult mai iute dăcît cum am gîndit. La una ca asta m-am luat și m-am dus la stație dă ghezuri, cu gîndu c-oi ajunge mai iute acasă. La stație n-or fo' mult, da' m-am mnirat că și ice și cole numa voarbă românească am auzit. Da' și mai tare m-am mnirat cînd, pîntră românașii noști, am dat cu uății dă „comaci” mneu dîn bus care, vîzîndu-mă, dăloc m-o luat cu iel și m-o dus pă la cățva hortaci d-a lui și cu una, cu doauă m-o și cărbilit năște gazete dă care m-am întăresat la iel.

I-am mulțămît cum să cuvine, și la dăspărfire m-o făgădit că m-a cota și acasă – gîndesc io că și cu mărțuța lui. Fiie.

M-o vinit ghezu, m-am așezat lîng-o fereastă și m-am dat la citite. Ar fi lung să vî-nșir că cîte vești întăresante am aflat, da' una megheș v-o amintesc. Îi voarbă d-on clujean care d-on an și jumătate să chinziește să convingă „autoritățile” cum că n-o murit. S-o-ntămplat că într-o pădure or aflat on mort. On bărbat, – a căruia frate iera la lucru în străinătate, – așe-zis, „l-o identificat” c-ar fi fratele lui mortu aflat în pădure. Cu asta o-nceput calvarie clujanului care, după cîte-am înțăles io, amu-i pă gătanie.

Că, într-on an și jumătate, pîn cîte năbunii cu birocrăție o trecut omu nost, nici nu vă puteți închipui. Da' io v-aș sfătui să nici nu prăbăliț, dăuarece ctiar și dă gîndu aista „ne prind frigurile”...

Vă dorește sănătate căt mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Fotbal

Se joacă ultima șansă

La 6 și 10 septembrie, selecționata de fotbal a României va juca ultimele 2 meciuri din grupa de preliminarii pentru Campionatul European 2004, care se va disputa în Portugalia. La ora actuală, „tricolorii” se află pe locul 3 în grupă, fiind depășiți de Danemarca și Norvegia. Cele două meciuri pierdute pe teren propriu, în fața celor mai buni adversari, acum se răzbună și fac ca înaintea ultimelor trei etape totul să fie incert. Soarta băieților lui Iordănescu nu mai depinde de ei înșiși, ci mai au nevoie și de ajutorul Bosniei, care încă și ea a mai păstrat o șansă minimă pentru calificare.

Clasamentul grupei

1. Danemarca	6	4	1	1	12-6	13 p
2. Norvegia	6	3	2	1	8-4	11 p
3. ROMÂNIA	6	3	1	2	15-7	10 p
4. Bosnia	5	2	0	3	4-7	6 p
5. Luxemburg	5	0	0	5	0-15	0 p

Au mai rămas de jucat:

6 septembrie: Bosnia-Norvegia și ROMÂNIA-Luxemburg
10 septembrie: Luxemburg-Bosnia și Danemarca-ROMÂNIA
11 octombrie: Norvegia-Luxemburg și Bosnia-Danemarca

Datorită distribuirii meciurilor care defavorizează România, în ultima etapă elevii lui Anghel Iordănescu n-o să aibă altă sarcină decât să țină pumnii Bosniei, care va juca pe teren propriu cu lidera grupei, Danemarca. Dar până atunci mai trebuie împlinite două condiții importante, fără de care naționala română n-o să aibă nici cea mai mică șansă de calificare. Sunt necesare două victorii, una acasă cu Luxemburg, ceea ce pare o formalitate, iar cealaltă, tot o victorie în Danemarca, ceea ce este o sarcină mult mai dificilă, dar nu și imposibilă. Dacă ne gândim la faptul că nordicii au o selecționată destul de capricioasă, pierzând pe teren propriu cu

2-0, împotriva Bosniei și învingând cu 5-2 la București, șansa de calificare din această grupă încă nu este dejucată. Pentru dubla confruntare de sâmbătă și miercuri, Iordănescu a convocat următorii jucători: Bogdan Lobonț (Ajax Amsterdam), Bogdan Stelea (Salamanca), Sebastian Huțan (Șerif Tiraspol) portari; Flavius Stoican (Dinamo), Adrian Iencsi (Rapid), Cristian Chivu (AS Roma), Răzvan Raț (Șahtior Donețk), Mirel Rădoi (Steaua), Iulian Miu (Bursaspor), Ionuț Rada (U. Craiova) fundași; Alin Stoica (FC Bruges), Lucian Sânmărtean (Panathinaikos Atena), Dorinel Munteanu (VfL Wolfsburg), Daniel Pancu

(Beşiktaş Istanbul), Florin Șoavă (Rapid), Florin Cernat (Dinamo Kiev), Florentin Dumitru (Steaua), Marian Aliuță (Steaua), Paul Codrea (Palermo) mijlocași; Ionel Ganea (Bursaspor), Adrian Mutu (Chelsea), Florin Bratu (Galatasaray), Daniel Opriță (Steaua), Nicolae Mitea (Ajax Amsterdam) atacanți.

Cu toate că și jucătorii își caracterizează propria situație foarte grea, putem constata că această Națională s-a format din mers și în timpul celor 6 meciuri cu miză și a celor de pregătire se conturează o formație întinerită al cărei lideri sunt Mutu, Pancu și Chivu, în jurul cărora au apărut și alți jucători foarte tineri și talentați. Deci, echipa se află în ascensiune, ceea ce s-a confirmat cu jocul matur prezentat în meciul cu Ucraina. Mutu se află într-o formă excelentă, în două meciuri a marcat două goluri la Chelsea. Situația lui Chivu s-a clarificat, rămâne la AS Roma. Pancu este lider de joc la Beşiktaş, la fel și Alin Stoica la Brugges. Iar Dorinel Munteanu la 35 de ani mai ține pasul cu tineretul.

Toată lumea apreciază că ratarea calificării ar fi un dezastru. Luând în considerare vârsta medie extrem de tânără a lotului, un eventual eșec poate nu va însemna chiar capătul lumii, însă o calificare ar putea da un imbold tinerilor care încă nu s-au consacrat în lumea mare a fotbalului.

Atletism

Evoluția dezastruoasă a Gabrielei Szabo

Campionatele Mondiale de Atletism de la Paris s-au încheiat săptămâna trecută cu cea mai slabă evoluție a delegației române din ultimele decenii. Atletii din România nu au reușit să acumuleze nici măcar o singură medalie. Gabriela Szabo, cea mai titrată alergătoare a României a trăit un adevărat dezastru. Multipla campioană mondială, europeană și olimpică a avut o evoluție catastrofală în cursa de 5.000 de metri, unde era socotită marea favorită, terminând pe locul 11.

Timpul înregistrat (14, 59, 36 min.) a fost cu aproape opt secunde mai slab decât al învingătoarei, și cu 18 secunde sub recordul Campionatelor Mondiale, stabilit chiar de Gabi, în 1999. Eșecul Gabrielei Szabo i-a șocat pe specialiști și pe spectatori. Sportiva nu găsește explicație. „Nu mă doare nimic, mă simt bine! Acum câteva săptămâni, în timpul pregătirilor, scoteam sub 14 minute și 50 de secunde. Cu timpul ăsta, aș fi câștigat cursa fluierând! Singura explicație e că am o problemă de sănătate. Cred că e vorba de o dereglare de calcio sau magneziu în organism”, i s-a plâns atleta lui Nicolae Măărășescu, un specialist cunoscut. „Înclin să-i dau dreptate. A fost o cursă slabă, cu tempo scăzut. În mod normal, Gabi n-ar fi trebuit să aibă probleme”, a spus nașul Gabrielei. Imediat după cursă, marea campioană a izbucnit în plâns în fața ziaristilor. „Sunt foarte supărată. N-am putut să alerg! Nu știu ce se întâmplă cu mine de câteva săptămâni încoace... Am muncit nouă luni ca să mi se

întâmplă așa ceva tocmai acum”, a declarat, printre hohote, Gabriela.

În ciuda eșecului nu se pune problema ca Gabi să se retragă înaintea Jocurilor Olimpice de la Atena, din anul viitor. „Probabil că se apropie sfârșitul carierei mele. Dar asta nu se va întâmpla acum”, a afirmat atleta. Ea în mod cert va participa la Jocurile Olimpice de la Atena, iar prioritatea pe termen scurt e de a afla ce s-a întâmplat cu ea în timpul cursei de la Paris.

Ultima reprezentantă a României la Mondiale, Maria Cioncan s-a clasat a noua în proba de 1.500 metri, desfășurată în ultima zi. „Înfrângerea Gabrielei Szabo n-a fost decât bomboana de pe coliva atletismului românesc”, comentează cotidianul ProSport evoluția slabă a atleților români. Este totuși de remarcant că celelalte vedete n-au concurat la acest Campionat Mondial. Violeta Beclea-Székely, Lidia Simon, Nicoleta Grasu și Monica Iagăr-Dinescu, toate favorite la podium, din diferite motive au lipsit de la Paris.

Canotaj

Patru medalii la Campionatul Mondial

Patru echipe românești au urcat pe podium la Campionatul Mondial din Italia, săptămâna trecută, dar medalia de aur a fost obținută doar într-o singură probă neolimpică, de două rame fără cârmaci, categorie ușoară. Palmaresul României mai cuprinde o medalie de argint și una de bronz.

Comparativ cu Mondialele de gimnastică și de atletism, la canotaj românii au avut o prestație mult mai bună, dar nici aici nu s-au obținut rezultatele propuse. A fost o vară neagră pentru sportul românesc. Gimnaștii au dezamăgit, atleții și atletele la fel, nici canotoarele nu sunt la fel de valoroase ca în trecut. Doar gimnastele și echipajul feminin de 8+1 dau speranțe. La barca de 8+1 viitorul pare asigurat de sportive care se apropie de 40 de ani, pentru că Elisabeta

Lipă, Doina Ignat și colegile lor au revenit în sport pentru a menține ridicată stacheta la această probă. Au început munca în luna ianuarie. După numai o jumătate de an de antrenamente, au obținut o performanță deosebită, iar recompensa a fost medalia de argint.

Marile dezamăgiri s-au produs în probele de două rame fără cârmaci și în cea de două vâsle. Echipajul format din Georgeta Andrunache și Viorica Susanu era neînvins din 2001 și părea că va câștiga din nou. Ele au condus mai bine de 1.500 de metri, dar pe ulti-

mii 500 de metri au fost depășite, întâi de echipajul Marii Britanii, apoi de cel al Belarusului. Andrunache și Susanu au cucerit doar medalia de bronz.

Același „scenariu” a fost și în finala de două vâsle, categoria ușoară, unde Constanța Buricică și Camelia Mihalcea s-au aflat în frunte, dar, în fine, au luat numai bronz. Echipajul României a fost învins de cele din Germania și Australia.

La Campionatul Mondial de Canotaj de la Milano, singura medalie de aur a fost obținută de echipajul feminin de două rame, fără cârmaci, categorie ușoară, format din Elena Scurtu și Liliana Niga. Ele au devansat echipele Marii Britanii și Greciei, dar acest succes a fost obținut într-o probă care nu se află în programul Jocurilor Olimpice.

Ultimele rezultate
ale echipelor de fotbal

Campionatul NB II.		
Baktalórántháza-Giula Termal FC		0-0
Campionatul județean, Bichiș, div. I.		
Magyarbáhnhegyes-Bătania		0-1
Medgyesegyháza-Micherechi		3-0
Campionatul județean, Bichiș, div. II.		
Aletea-Telekgerendás		3-0

ROMÂNIA

Luni 8 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Interesul general (R) 12.00 România 1... și strada (R) 12.10 Telesciclopedia (R) 12.50 Corect Show! (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Pro patria 14.30 Kronika 15.50 Sănătate pentru toți! 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbumare 18.00 Jurnal 19.00 Dincolo de hartă 19.30 Serial. Agenția 20.30 Cafeneaua politică 21.30 Euro Police 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniștii 23.30 Film. Sirenele 1.05 Jurnal (R) 2.05 Cafeneaua politică (R) 3.05 Profesioniștii (R) 4.05 Serial. (R) Agenția 5.00 Sănătate pentru toți! (R).

Marți 9 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. (R). Dragoste și răzbumare 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Puncte cardinale 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Kronika 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbumare 18.00 Jurnal 19.00 Festivalul filmului tău 20.50 Corect Show! 21.00 Serial. Unitate specială 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Internațional Herald Tribune 23.00 Film. Cruciائی 0.45 Corect Show! (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Film. (R) 3.35 Ora G (R) 4.05 Serial. (R) 5.00 Interes general.

Miercuri 10 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Amprente 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbumare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Oameni ca noi 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Conviuții 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbumare 18.00 Jurnal 19.00 Fotbal: Danemarca – România 21.15 Serial. 7 zile 22.10 Jurnal (R) 22.40 Film. Cruciائی 0.25 Taverna (R) 1.25 Jurnal (R) 2.25 Film. (R) 4.10 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Tezaur folcloric (R).

Joi 11 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbumare (R) 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Spectacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbumare 18.00 Jurnal 18.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 19.00 Film. Psihiatru în vacanță 20.50 Corect Show! 21.00 Serial. 7 zile 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Film. Detectivul Spenser 0.05 Profesioniștii (R) 1.05 Jurnal (R) 1.50 Corect Show! (R) 2.00 Film. (R) 3.45 Corect Show! (R) 4.00 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Călătoriile lui '03 (R).

Vineri 12 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Kara Ok TVR (R) 11.05 Serial (R) Dragoste și răzbumare 12.00 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Cafeneaua politică (R) 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Călătoriile lui '03 (R) 15.50 România politică 16.10 Interes general 17.00 Mileniul modei 18.00 Jurnal 18.30 Festivalul Internațional „G. Enescu”, ediția a XVI-a 20.45 Serial. 7 zile 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna 22.30 Film. Donato și fiica 1.05 Jurnal (R) 1.35 Spectacolul lumii (R) 2.05 Film Încurcătura 3.35 Casa mea (R) 4.05 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Mileniul Modei (R).

Sâmbătă 13 septembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 8.00 Serial. Năzdrăvăniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Serial. Băieții de la Sport 10.00 Auto Club 10.30 Casa mea 11.10 Călătoriile lui '03 12.10 Serial. Aglomerație în garaj 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Toamna la Televizor 14.00 Formula 1. Calificări 15.00 Serial. Vorba lui Jim 15.30 Toamna la Televizor 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Ora G 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnal 18.40 Buletin Formula 1. 18.45 Corect Show! 19.00 Surprize, surprize 20.10 România 1... și strada 20.20 Surprize, surprize 21.10 România 1... și strada 21.20 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Buletin Formula 1 (R) 22.30 Kara OK TVR 23.30 Film. Paradise Alley 1.25 Jurnal (R) 2.05 Film (R) 3.30 Tezaur folcloric (R) 4.00 Serial. Orașul îngerilor 4.55 Puncte cardinale (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 14 septembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. 9.30 Serial. Dragă, am micșorat copii! 10.15 Serial. Așa e viața! 11.00 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Studio Formula 1. 13.55 Formula 1. Marele premiu al Italiei 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal 18.40 Fotbal: FCM Bacău – Rapid 20.40 Buletin Formula 1 20.45 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 21.00 Minutul 91. 22.00 Jurnalul de noapte 22.20 Zona publicitară 22.50 Film. Crea-tura Delilah 0.20 Auto Club (R) 0.50 Jurnal (R) 1.30 Corect Show! (R) 1.45 Film. (R) 3.40 Serial. Orașul îngerilor 4.30 Universul credinței (R).

TVR

Luni 8 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 6.40 Mărul lui Newton (R) 7.10 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Film puzzle (R) 10.15 Lecția de privit 11.00 Serial. Stăpânul animalelor (R) 12.00 Știri 12.10 Patrimoniul Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Televiziunea, dragostea mea! (R) 18.00 Cronica unei veri 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Telegurnal 21.00 Sport plus 22.00 Film. Zile ferice 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film. (R) 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Sport plus (R) 4.30 Călătorind prin țară (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Marți 9 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R) Biarritz 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Călătorie la pas 17.00 Documentar 18.05 Cronica unei veri 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Telegurnal 21.00 Teatru: Dimineața pierdută 23.35 Serial (R) Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 1.05 În jurul lumii 1.30 Film (R) Zile Ferice 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Serial. (R) 4.30 Călătorie la pas (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal.

Miercuri 10 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). 12.00 Știri 12.10 Patrimoniul Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Eco – Magazin 17.00 Documentar 18.05 Cronica unei veri 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Telegurnal 21.00 Eurofotbal 22.00 Fotbal: Luxemburg – Bosnia 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Fotbal (R) 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Eurofotbal (R) 4.30 ECO – MAGAZIN (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Joi 11 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R) O familie formidabilă 8.00 Documentar 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R) 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Club Aventura 17.00 Documentar 18.00 Cronica unei veri 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Telegurnal 21.00 Un român la NEW YORK. Documentar 22.00 Film. Arborele genealogic 23.05 Zborul 93. Documentar 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R) 2.35 Serial (R) 3.05 Veni, Video, Vici! (R) 3.20 Cronica unei veri (R) 3.35 Documentar (R) 4.30 Aventuri în România (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Vineri 12 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). 8.00 Documentar 8.30 Serial. Locuință pentru doi 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). 12.00 Știri 12.10 Patrimoniul românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Pescar hoinar 17.00 Documentar 18.00 Cronica unei veri 18.15 Televiziunea, dragostea mea! 19.15 Serial. Serial. O familie formidabilă 20.15 Prin plan 20.30 Telegurnal 21.00 Serial. Stăpânul animalelor 22.00 Film. Scurtă răscăiere 23.45 Prin plan (R) 24.00 Remix 1.00 Documentar (R) 1.30 Film. (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Serial (R) 4.30 Pescar hoinar (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

Sâmbătă 13 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 7.00 Serial (R). 8.00 Generația@ 9.00 Top sport 9.30 Arca lui Noe 10.00 Desene animate 10.30 Răscruci 11.00 Serial. Biarritz (R) 12.00 Știri 12.15 Prin plan (R) 12.30 Insolit 13.00 Film puzzle 14.15 Atlas 14.45 Vezi 2, vezi Europa 15.00 Serial. Stăpânul animalelor 16.00 Caiac – Canoie. Campionatul mondial 17.30 Serial. Aventurile familiei Twist 18.00 Serial. O familie formidabilă 19.00 Fotbal: U. Craiova – FC Brașov 21.00 Serial. Străini în Țara Făgăduinței 22.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 24.00 Concert: Nicu Alifantis și Zan 1.00 Serial (R) 1.30 Campionatul mondial (R) 3.00 Top Sport (R) 3.30 Serial (R) 4.30 Răscruci (R) 5.00 Atlas (R) 5.30 Telegurnal (R).

Duminică 14 septembrie

6.00 Muzica populară 6.30 Desene animate (R) 7.00 Zborul 93 – Documentar (R) 8.00 Ferma 9.30 Medalion de interpret 10.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 12.00 Știri 12.15 Prim plan (R) 12.30 Design 13.00 Flori din... floarea din Grădina 14.30 Cronici mediteraneene 15.00 Serial (R) Stăpânul animalelor 16.00 Caiac – Canoie. Campionatul mondial 17.30 Serial. Aventurile familiei Twist 18.00 Serial. O familie formidabilă 19.00 Atenție să cântă! 20.30 Telegurnal 21.00 Festivalul Internațional „George Enescu” – 2003 24.00 Film. Fratele 1.00 Serial (R) 1.30 Campionatul mondial (R) 3.00 Cronici mediteraneene (R) 3.30 Serial (R) 4.30 Design (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegurnal (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

8 SEPTEMBRIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

9 SEPTEMBRIE, MARTI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

10 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

11 SEPTEMBRIE, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană (serial de dr. Alexandru Ardelean) 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

12 SEPTEMBRIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

13 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Victoria Cozma)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunării baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

14 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Victoria Cozma)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

10 septembrie 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 13 septembrie 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul de televiziune dedicat românilor din Ungaria, pe lângă actualitățile săptămânii va difuza o discuție cu noua șefă a Catedrei de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin. Dr. Ana Hoțopan va vorbi despre planurile din viitor ale catedrei, care și pe mai departe îndeplinește un rol important în formarea intelectualilor români din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crăsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 8 septembrie 2003

16.00–16.30 EVAntai 16.30–17.30 Vara cu noi – magazin regional 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 9 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba germană) 16.30–17.00 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 10 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 11 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe fază 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 12 septembrie 2003

16.00–17.30 Clubul de vineri 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 13 septembrie 2003

16.00–16.30 Vara cu noi – magazin regional 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–18.00 Știri regionale.

Duminică, 14 septembrie 2003

16.00–16.30 Magazinul copiilor 16.30–17.00 Film documentar – Ava, mai mult decât un portret 17.00–17.30 Locuri cu povesti 17.30–18.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24
pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro
e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00-40-21-3142118

UMOR

Einstein în America

Când sosit în America, soția îl sfătuiește pe Einstein să-și cumpere un palton nou. – N-are rost, aici nu mă cunoaște nimeni, ripostă savantul.

După un an, stăruitoarea soție îi repetă recomandarea, dar răspunsul fu:

– Acum chiar că n-are nici un rost, deoarece mă cunoaște toată lumea de aici.

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multicultură, multilingvism

Program radiofonic: 8 septembrie, luni – ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz

– Frecvențele posturilor teritoriale

Primele zile, primele emoții

Deschiderea oficială a anului școlar 2003/2004 în Ungaria a fost ținută duminică de ministrul educației Magyar Bálint, la Institutul de Stat al Nevăzătorilor. Serbările de deschide-

re a anului școlar s-au ținut în cele mai multe instituții în ziua de duminică, ca luni, la 1 septembrie, de la ora 8.00 să înceapă deja școala, cursurile.

Conform datelor Ministerului Educației, în toamna acestui an aproape 110.000 de copii încep clasele întâi în școlile generale. În școlile profesionale vor învăța 122.000, în școlile medii profesionale 233.000, iar în licee 190.000 de tineri.

În anul școlar 2003/2004, în cele 3.154 de școli întreținute de autoguvernările locale vor învăța 843.000 de elevi, în cele 64 de școli ale unor fundații 7.069 de tineri, iar în cele 151 de instituții bisericești în jur de 38 de mii de tineri își vor face studiile elementare.

GIULA

În cea mai mare instituție românească de învățământ din Ungaria, la Școala Generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula au început noul an școlar 17 copii în clasa întâi a școlii generale și 54 de boboci ai liceului. Efectivul școlii giulane este 351.

La festivitatea de deschidere a anului școlar, directoroarea *Maria Gurzău Czeglédi* a informat, printre altele, despre faptul că începând din această toamnă, în școala giulană vor preda șase profesori noi (*Florica Santău, Teodor Martin, Tünde Cefan, Silvia Cefan, Robert Se-*

lejan și Zsuzsana Oláh) și cu satisfacție a prezentat date privitoare la succesele absolvenților din anul trecut în continuarea studiilor superioare. După datele obținute de conducerea școlii, 80 la sută dintre foștii elevi au reușit să intre la vreo instituție de învățământ superior. La serbare, munca noului an școlar, precum și succesele copiilor și pedagogilor au fost binecuvântate de Prea Sfințitul *Sofronie*, Episcopul Giulei.

ALETEA

Școala generală din orașul Aletea începe acest an școlar cu un efectiv destul de redus, în total cu 42 de elevi. În clasa întâi s-au înscris doar 2 copii, care vor fi instruiți și educați de profesoara *Edit Malik*. Cum ne-a informat directorul *Ioan Papp*, acest început de an școlar l-au întâmpinat din nou cu numeroase probleme, începând cu reducerea personalului, scăderea numărului copiilor, până la comasarea claselor.

APATEU

Instituția de învățământ din satul bihorean a sporit cu 11 copilași în clasa întâi, diriginta lor fiind profesoara *Erika Karap*. Școala cu 90 de copii are și un nou profesor, pe *Agneta Nagy*, care

va preda istoria. Directoarea *Elisabeta Vad* ne-a informat că situația financiară a școlii nu este prea sigură, deoarece autoguvernarea locală se confruntă cu numeroase probleme financiare, astfel și școala este afectată de reduceri de fonduri.

BĂTANIA

Șase noi copilași s-au așezat luni pentru prima dată în băncile școlii din Bătania, astfel efectivul instituției crescând la 58. Cei mai mici elevi vor fi îndrumați de *Claudia Dancea Zsilka*, școala având și un nou profesor

de matematică, pe profesorul *Daniel Negrea*, care a schimbat catedra din Otlaca-Pustă cu cea din Bătania. Conducerea școlii se pregătește deja pentru un însemnat eveniment, deoarece în data de 8 noiembrie se vor întâlni aici toate generațiile care au terminat la această școală.

BEDEU

Școala generală a satulețului bihorean, condusă de *Elena Szilágyi*, a deschis anul școlar și pentru acei 5 copii, care acum s-au așezat pentru prima dată în băncile școlare. Diriginta lor este profesoara *Maria Jurca*. În total învață în această instituție 42 de elevi.

CENADUL UNGURESC

În școala din această comună învață în total 138 de elevi, dintre care în clasa întâi s-au înscris 20 de copii. Dintre aceștia, 12 învață românește, iar 8 elevi limba sârbă. Munca celor mai mici elevi va fi condusă de profesoara *Elisabeta Varga*. O noutate din viața școlară va fi că din această toamnă se introduce o nouă formă a învățământului muzical, la care vor primi ajutor din partea Școlii Artistice de Muzică din Seghedin.

CHITIGHAZ

Instituția românească de învățământ va introduce în tainele cititului și scrisului 14 noi elevi, munca cărora va fi îndrumată de profesoara *Margareta Hajdú*. Școala cu un efectiv de 106 elevi are un nou profesor de educație fizică, pe tânărul *Attila Arac*, și s-a despărțit de fosta directoare, *Florica Santău*.

MICHERECHI

Școala generală din această comună are în total 213 elevi, dintre care 39 sunt înscriși în clasa întâi. Munca lor este supravegheată și îndrumată în clase paralele de cele două diriginți *Ana Ardelean* și *Eva Petrujan*. La serbarea de deschidere a noului an școlar, directorul *Zoltán Ruja* a evidențiat că își dorește ca „în cadrul corpului didactic să domnească o atmosferă echilibrată, să ne respectăm unii pe alții, fiindcă numai în acest fel putem fi respectați și de părinți. Profesorii să predea într-un mod profesional, la nivelul pretins în epoca noastră.” Școala s-a îmbogățit cu doi profesori noi: *Gheorghe Pătcăș* va preda cânt și muzică, iar *Katalin Brandt* limba engleză.

SĂCAL

Școala din Săcal și-a deschis porțile la 1 septembrie pentru 107 elevi, dintre care 16 sunt în clasa întâi. Munca lor va fi condusă de profesoara *Clara Bodnar*. O noutate pentru această instituție este că din toamnă a dobândit titlul de Școală de Bază pentru Educația de Integrare.

OTLACA-PUSTĂ

Sătulețul bichișean are o școală cu 40 de copii, dintre care 4 acum s-au așezat prima dată în bănci. Cei mai mici elevi vor fi îndrumați de profesoara *Ana Laurinyecz*. Directoarea *Maria Mihut Paulik* ne-a împărtășit sentimentul de bucurie că școala s-a îmbogățit din septembrie cu încă un calculator.

Eva Iova

Serbare la Giula